

Dětský domov a Školní jídelna, Nový Jičín, Revoluční 56,
příspěvková organizace

Školní vzdělávací program

**Výchova a odpočinek,
vzdělávání a relaxace.**

Platnost a účinnost od 1. 9. 2023

Mgr. Michal Pokorný
ředitel

OBSAH:

- 1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE**
- 2. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ**
  - 2.1 Personální zabezpečení
  - 2.2 Prostorové a materiální podmínky
  - 2.3 Ekonomické podmínky
  - 2.4 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- 3. POSTUP PŘI PŘIJÍMÁNÍ, PŘEMISŤOVÁNÍ A PROPOUŠTĚNÍ DĚTÍ**
  - 3.1 Přijímání dětí do DD
  - 3.2 Přemístění dětí do jiného zařízení
  - 3.3 Nepřijetí dětí do DD
  - 3.4 Odpovědnost jednotlivých pracovníků DD
  - 3.5 Propouštění dětí z DD
  - 3.6 Věcná pomoc dítěti při ukončení ústavní výchovy
- 4. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ**
- 5. CÍL ŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU (EDUKACE)**
- 6. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI**
- 7. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ**
  - 7.1 ČINNOSTI VE VZTAHU K VÝCHOVĚ A VZDĚLÁVÁNÍ (EDUKACE)**
  - 7.2 IPROD – INDIVIDUÁLNÍ PROGRAM ROZVOJE OSOBNOSTI DÍTĚTE**
  - 7.3 PRINCIP EDUKACE A SYSTÉM HODNOCENÍ**
    - 7.3.1. Obecný princip výchovy
    - 7.3.2. Systém hodnocení dětí
  - 7.4 JEDNOTLIVÉ SLOŽKY EDUKAČNÍHO PŮSOBNÍ A JEJICH CÍLE**
  - 7.5 KLÍČOVÉ KOMPETENCE**
    - 7.5.1 Kompetence k učení
    - 7.5.2 Kompetence k řešení problémů
    - 7.5.3 Kompetence komunikativní
    - 7.5.4 Kompetence sociální a personální
    - 7.5.5 Kompetence občanské, činnostní a pracovní
    - 7.5.6 Kompetence k naplnění volného času
  - 7.6 INTERNÍ KROUŽKY ORGANIZOVANÉ DĚTSKÝM DOMOVEM**
    - 7.6.1 Sportovní hry
    - 7.6.2 Keramický kroužek
    - 7.6.3 Kroužek tvoření
    - 7.6.4 Kroužek vaření
    - 7.6.5 Sportovní kroužek
    - 7.6.6 Cyklisticko lyžařský kroužek
    - 7.6.7 Kroužek kulturní výchovy
    - 7.6.8 Kroužek dílenských prací
    - 7.6.9 Příprava na samostatné bydlení
    - 7.6.10 Kroužek pečení
    - 7.6.11 Kroužek cyklistiky
    - 7.6.12 Environmentální kroužek
    - 7.6.13 Sportovní hry pro dívky
    - 7.6.14 Turistický kroužek
  - 7.7 EXTERNÍ KROUŽKY ORGANIZOVANÉ MIMO DĚTSKÝ DOMOV**
  - 8. OPATŘENÍ VE VÝCHOVĚ A JEJICH NÁLEŽITOSTI**
    - 8.1. Opatření ve výchově dle § 2 1(dle zákona 109/2002 Sb.)
  - 9. EVAULACE**
  - 10. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ**

Úvod:

Každý ředitel dětského domova by měl vnímat svůj Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP), jako neopakovatelnou možnost, jak stanovit podmínky a způsoby práce s dětmi, jak vnímat celkově osobnost dítěte, jak vnímat pedagogického pracovníka v procesu výchovy, a jak práci v zařízení vtisknout svůj vlastní „punc“. Samozřejmě v souladu s platnou legislativou.

Název ŠVP zní **„Výchova a odpočinek, vzdělávání a relaxace“**. Každodenní, nepřetržitý život v DD s sebou přináší mnoho psychicky náročných okamžiků pro obě strany edukačního procesu. Jsme povinni vnímat hranici mezi:

- intenzivní, cílenou pedagogickou prací s dítětem
- potřebou dítěte relaxovat, odpočívat, jinými slovy právem dítěte „býti samo se sebou“

tedy právem dítěte na čas, kdy dítě záměrně, cíleně nevychováme a respektujeme tím jeho potřebu odpočinku. Následně je nutné takový časový interval ve dni jasně definovat a také akceptovat.

Především z důvodu každodenní náročnosti práce, především pedagogické, vymezují v konkrétních dokumentech (ŠVP, Pracovní řád (zejména v jeho příloze), VŘ) zřetelná místa pro naplňování výše uvedených cílů. Osobně se domnívám, že respektováním výše uvedených hranic snížíme celodenní psychickou zátěž pedagogů a objevíme více skrytého prostoru pro dítě a jeho potřebu relaxovat.

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školského zařízení: Dětský domov a Školní jídelna, Nový Jičín, Revoluční 56, příspěvková organizace

Adresa školského zařízení: Nový Jičín, Revoluční 56, PSČ 741 00

Zřizovatel: Moravskoslezský kraj

Ředitel: Mgr. Michal Pokorný

Sídlo: Revoluční 56, Nový Jičín, 741 01

IZO: 600 031 403

Školské zařízení sdružuje: dětský domov - kapacita 32 lůžek
školní jídelnu - kapacita 65 jídel

Identifikátor právnické osoby: IČO: 47658061

Telefonní kontakt: 556 706 115, 556 707 256

e-mail: ddnj@ddnj.cz, ddsijnj@po-msk.cz

Webové stránky: www.ddnj.cz

Číslo účtu: KB Nový Jičín 1038801/0100

2. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Dětský domov a Školní jídelna, Nový Jičín, Revoluční 56, příspěvková organizace se sídlem Revoluční 56, 741 01 Nový Jičín (dále jen dětský domov či DD). Dětský domov je příspěvkovou organizací s celoročním nepřetržitým provozem. Od 1. července 2001 je jeho zřizovatelem Moravskoslezský kraj.

V DD je zajištěno základní právo každého dítěte na výchovu a vzdělávání v návaznosti na ústavní principy a mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána, jsou zde vytvářeny podmínky podporující sebedůvěru dítěte, rozvíjející citovou stránku jeho osobnosti a umožňující aktivní účast dítěte ve společnosti. S dítětem je zacházeno v zájmu plného a harmonického rozvoje jeho osobnosti s ohledem na potřeby osoby jeho věku.

Dětský domov Nový Jičín je školské zařízení s právní subjektivitou, kapacita zařízení je stanovena na 32 dětí. Děti starší 18-ti let (zletilé nezaopatřené osoby – dále jen ZNO) jsou v DD na vlastní žádost a dohodu s DD, a to do ukončení přípravy na povolání, nejvýše však do 26 let věku. Děti jsou rozděleny do 4 rodinných skupin, z nichž každá má nejméně 6 a nejvíce 8 dětí. Děti jsou různého věku a pohlaví. Umístění dětí zpravidla respektuje sourozenecké vazby. Do dětského domova se rovněž umísťují nezletilé matky spolu s jejich dětmi.

2.1 Personální zabezpečení

O rodinnou skupinu se starají zpravidla 2,5 pedagogičtí pracovníci a jeden nepedagogický pracovník. Jeden z pedagogických pracovníků je určen k zastupování rodinné skupiny v širším vedení DD (koordinátor rodinné skupiny).

Chod DD zabezpečují tito zaměstnanci (viz. níže uvedené organizační schéma):

ředitel zařízení	- statutární zástupce
zástupce ředitele	- zástupce statutárního zástupce
vychovatelé	- pedagogičtí pracovníci
nepedagogičtí pracovníci	- pracující především ve večerních, nočních a ranních hod.
hospodářka	
hlavní účetní	
sociální pracovník	
kuchařka	
vedoucí školní jídelny	
školník, bezpečnostní referent	- 1 pracovník
uklízečka, pomocná kuchařka	- 1 pracovník

V každé rodinné skupině je zajišťována denní péče o děti způsobem obdobným jako v běžné rodině. Na rodinných skupinách pracuje celkově 12 pedagogických pracovníků (10 vychovatelů + 2 vedení).

Noční služba je zajišťována zpravidla 2 nepedagogickými pracovníky na různých rodinných skupinách. Tyto pracovnice dbají na bezpečnost dětí ve večerních, nočních a ranních hodinách, zpravidla od 21.00 hodin. Zajišťují dle pokynů pedagogických pracovníků noční péči o nemocné děti. Zajišťují podle potřeby pomoc dětem při hygienické obsluze a jejich sebeobsluze, při přípravě na odchod z budovy DD. Doprovázejí děti do mateřské školy, žáky 1. tříd - do ZŠ nebo školní družiny a děti, jejichž stupeň individuálního vývoje vyžaduje doprovod. Mají v péči prádlo dětí a úklid společných prostor rodinné skupiny, sociálních zařízení a kuchyně.

Ranní dohled při vypravování je rovněž v kompetenci nepedagogického pracovníka, za každodenní přítomnosti pedagogů (vedení – přímá výchovná činnost zpravidla od 6.30 do 7.30 hodin). V případě nemocného dítěte předají toto dítě do péče dříve informovaného pedagoga, sloužícího dopoledne.

Vedení DD:

- Ředitel, zástupce ředitele, vedoucí Školní jídelny.
- Vedení zajišťuje plynulý provoz DD a vzájemnou spolupráci jednotlivých součástí DD, pravidelně se schází na poradách vedení (bez písemných výstupů).
- Pedagogická rada je poradním orgánem ředitele. Jejími členy jsou: zástupce ředitele, sociální pracovník, vychovatelé rodinných skupin (písemné výstupy, prezence, zápisy z pedagogických rad).
- Jednání pedagogické rady vede ředitel DD nebo zástupce ředitele.

Informační a komunikační systémy DD (blíže specifikováno v Ročním plánu výchovně vzdělávací činnosti)

porady vedení	svolává ředitel
pedagogické rady	svolává ředitel
porady vychovatelů	svolává zástupce ředitele
pracovní porady vychovatelů RS	svolávají zodpovědní koordinátoři RS
provozní porady všech zaměstnanců	svolává ředitel, zástupce ředitele
spoluspráva dětí	svolává ředitel nebo zástupce ředitele

2.2 Prostorové a materiální podmínky

Dětský domov je tvořen čtyřmi samostatnými byty, z nichž každý obsahuje: obývací pokoj, kuchyň, sociální zařízení, ložnice dětí a pokoj vychovatelů. Součástí DD je samostatné bydlení pro děti starší 16-ti let a ZNO, které se připravují na odchod z dětského domova.

K relaxaci slouží dětem 2 relaxační místnosti (velká a malá relaxační místnost). Její provoz je upraven provozními řády.

Vnitřní vybavení bytů obsahuje zejména: lůžka, noční stolky, nábytek pro uložení prádla, šatstva, obuvi, školních potřeb a hraček dětí, psací stoly, židle, lampy, součástí bytu je běžně vybavená kuchyň s obvyklými spotřebiči (el. sporák, lednice, rychlovarná konvice, myčka, apod.). Každý byt má k dispozici automatickou pračku, sušičku, audiovizuální a výpočetní techniku. ***Dítě má v rámci rodinné skupiny prostor kde si může uchovávat své osobní věci uzamčené a má k nim volný přístup. Vychovatel rodinné skupiny může dítěti dovolit uzamykání jeho pokoje, má-li k tomu dítě relevantní důvod.***

Vybavení pro sport, turistiku a rekreační činnost je uloženo ve speciálních úložištích mimo jednotlivé byty, ale každá rodinná skupina k nim má kdykoli přístup. Pro volnočasové aktivity dětí slouží velká i malá relaxační místnost, posilovna, keramická dílna, pískoviště, venkovní areál s víceúčelovým hřištěm.

2.3 Ekonomické podmínky

Dětem a ZNO umístěným v DD je poskytováno plné přímé zaopatření dle ustanovení zákona 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů:

- stravování, ubytování a ošacení,
- učební potřeby a pomůcky,
- úhrada nezbytně nutných nákladů na vzdělání,
- úhrada nákladů na zdravotní péči, léčiva a zdravotnické prostředky, které nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění,
- kapesné, osobní dary a věcná pomoc při odchodu zletilých,
- úhrada nákladů na dopravu do sídla školy.

Dále mohou být dětem hrazeny:

- potřeby na využití volného času a rekreaci,
- náklady na kulturní, sportovní a oddechovou činnost,
- náklady na soutěžní akce,
- mohou být hrazeny náklady na dopravu k osobám odpovědným za výchovu.

Financování potřeb dětí dětského domova je zajištěno:

- příspěvky přerozdělenými zřizovatelem,
- sponzorskými dary,
- doplňkovou činností,
- projektovou činností,
- vlastními výnosy (ošetřovné, stravování zaměstnanců).

2.4 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci:

Péče o zdraví a bezpečnost dětí je vymezena zákonem č. 258/2000 Sb. O ochraně veřejného zdraví ve znění pozdějších změn a metodickým pokynem MŠMT č. j.: 37014/2005-25 k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT.

Dětský domov má zpracováno a schváleno „Hodnocení rizik“, která jsou spojena s činnostmi a životem dětí v DD i mimo něj. Každé dítě je prokazatelně poučeno o pravidlech bezpečnosti, a to jak při svém umístění do DD tak i opakovaně, zpravidla na začátku každého školního roku nebo před konáním plánované činnosti v DD. Vždy dbáme na řádné proškolení dětí a předcházení možným rizikům. Jednotlivá poučení o bezpečnosti odevzdává pedagog zástupci ředitele pro evidenci, a to před konáním konkrétní akce.

Za bezpečnost a zdraví dětí zodpovídá:

- **pedagogický pracovník** v době výkonu své přímé výchovné činnosti (*Nářízení vlády č. 75/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů*)
- **pedagogický pracovník** při výkonu svých prací souvisejících s přímou výchovnou činností (*Pracovní řád bod 12., příloha č. 1 Pracovního řádu*)
- **nepedagogický pracovník** - při výkonu dohledu nad dětmi a pomoci při zajišťování ústavní výchovy dětí ve večerních, nočních a ranních hodinách
- **jiný**, vedením pověřený, **pracovník**

Veškeré zjištěné nedostatky, ohrožující zdraví dítěte, jsou všichni výše uvedení pracovníci povinni okamžitě nahlásit vedení dětského domova. Při úrazu dítěte zváží odpovědný pracovník závažnost situace:

- před lékařská pomoc (první pomoc - traumatologický plán)
- odborná pomoc,

vždy však úraz zaznamená do knihy úrazů. Každé dítě je vychovatelem prokazatelně informováno o tom, že je povinno okamžitě hlásit každé své zranění při činnostech nebo zranění jiného dítěte.

3. POSTUP PŘI PŘIJÍMÁNÍ, PŘEMISŤOVÁNÍ A PROPOUŠTĚNÍ DĚTÍ

3.1 Přijímání dětí do DD

O umístění dítěte do DD rozhoduje příslušný soud, a to nařízením ústavní výchovy nebo vydáním rozhodnutí o předběžném opatření.

Účelem DD je zajišťovat nezletilé osobě, a to zpravidla ve věku od 3 do 18 let, případně zletilé osobě do 19 let (dále jen "dítě"), na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo o předběžném opatření náhradní výchovnou péči v zájmu jeho zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání.

DD poskytuje péči jinak poskytovanou osobami odpovědnými za výchovu dětem s nařízenou ústavní výchovou. DD poskytuje péči rovněž dětem, které nejsou občany České republiky a splňují podmínky stanovené zákonem o sociálně-právní ochraně dětí. DD spolupracuje s orgány sociálně-právní ochrany dětí v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte.

Sociální pracovník DD se snaží zajistit co nejvíc objektivních informací o dítěti ještě před jeho příchodem do DD. Jedná se zejména o základní informace o jeho zdravotním stavu, stavu školní docházky, rodině. Tyto informace slouží vedení k zajištění nástupu dítěte do příslušného školského zařízení a rodinné skupiny.

Po převzetí dítěte je proveden vstupní pohovor. Vstupní pohovor provádí ředitel, zástupce ředitele, vychovatel příslušné rodinné skupiny – klíčový pracovník. Dítěti jsou předány informace o vnitřním řádu a organizačním zajištění další výchovy a vzdělávání. Příslušný vychovatel - klíčový pracovník - dítě seznámí s ostatními dětmi a nezaopatřenými osobami a vybavením, které je dítě oprávněno užívat. Současně dítě informuje o organizaci života v rodinné skupině, seznámí ho s prostředím, zaměstnanci a provede poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví.

Klíčový pracovník dané rodinné skupiny dále zajistí preventivní vstupní prohlídku dítěte u pediatra a následně prohlídky u ostatních doporučených lékařů, postupně zpracovává třítydenní Adaptační plán nově přijatého dítěte a následně vypracuje Individuální program rozvoje osobnosti dítěte (IPROD). S vypracovaným programem jsou povinni se seznámit všichni pedagogičtí pracovníci zařízení.

Přijetí, pobyt i odchod dítěte z DD je realizován s respektem k potřebám dítěte a jeho zájmům. Dítěti je poskytována individuální podpora pro jeho komplexní rozvoj, uskutečňování vzdělávacích a výchovných cílů a pro přípravu na samostatný život. Děti jsou podporovány v udržení kontaktů s jejich blízkými osobami a podílejí se na rozhodování o důležitých aspektech svého života. Děti a osoby odpovědné za výchovu jsou seznámeny se svými právy a povinnostmi a vědí, co se od nich očekává.

Přijetí dítěte je realizováno v úzké spolupráci se všemi příslušnými zúčastněnými. DD projednává s dítětem, osobou zodpovědnou za výchovu a relevantními subjekty přání a představy, očekávání, cíle a možnost péče. Názor všech zúčastněných je aktivně zjišťován, zvažován a je mu přikládána váha. DD seznamuje děti a osoby odpovědné za výchovu z jejich povinnostmi vyplývajícími

z pobytu nebo činnosti dítěte v DD a s postupy pro podporu a kontrolu jejich naplňování a s důsledky při nedodržení povinností.

Při přijímání dítěte DD vyžaduje potřebnou dokumentaci a dostatečné informace o dítěti a vytváří vhodné podmínky pro jeho přijetí. Při předání dítěte požaduje předání potřebné dokumentace a informací.

Dítě dostává při přijetí a dále v průběhu péče, kdykoli je to potřeba, informace, zejména o důvodu a předpokládané délce umístění, o chodu DD, na koho se může obracet, když bude potřebovat pomoc, o tom, jak bude probíhat kontakt s jeho blízkými osobami, o naplňování svých práv a o svých povinnostech.

DD podporuje společné umístění sourozenců a uvnitř DD vytváří podmínky pro jejich blízké soužití, např. umístěním na jedné rodinné skupině, popř. v jednom pokoji. Sourozenci se zařazují výjimečně do různých rodinných skupin, zejména z výchovných důvodů, doporučení odborníka. Pokud společné umístění sourozenců není ze závažných důvodů realizováno, DD aktivně podporuje udržování pravidelného osobního kontaktu mezi sourozenci.

Dítě má možnost přinést si do DD své oblíbené předměty a věci denní potřeby (zejména ošacení, hračky, fotografie, knihy), které chce mít u sebe. DD aktivně podporuje brzký kontakt dítěte s příbuznými a se společensky blízkými osobami po přijetí do DD.

DD může na základě žádosti poskytovat plné přímé zaopatření zletilé nezaopatřené osobě po ukončení výkonu ústavní výchovy, připravující se na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let (dále jen "nezaopatřená osoba") podle smlouvy uzavřené mezi nezaopatřenou osobou a ředitelem DD, nejpozději do 1 roku od ukončení ústavní výchovy.

Smlouva o prodlouženém pobytu v DD obsahuje konkrétní vymezení práv a povinností smluvních stran, výpovědní důvody a lhůty. Výpovědní lhůty zohledňují důvod výpovědi i postavení zletilé nezaopatřené osoby tak, aby bylo minimalizováno riziko jeho sociálního vyloučení. Při uzavírání smlouvy je postupováno tak, aby se na jejich vzniku dotyčné strany aktivně podílely a aby mohly rozumět účelu a obsahu dohod.

3.2 Přemístění dětí do jiného zařízení

K přemístění dítěte dochází na základě soudního nařízení. DD vytváří podmínky pro spolupráci s rodinou dítěte nebo náhradní rodinou a příslušnými subjekty při realizaci přemístění dítěte do rodiny nebo do náhradní rodinné péče (ředitelem schválený klíčový pracovník – plánuje strategii přechodu dítěte do rodinného prostředí, koordinuje spolupráci s ostatními vychovateli, rodiči, vedením, sociálním pracovníkem DD, sociální pracovnící OSPODu).

Dítě je plánovaném přemístění (např. v rámci zařízení, z jednoho zařízení do druhého) a jeho důvodu s dostatečným předstihem informováno, dítěti i jeho rodině je při umístění nebo přemístění dítěte poskytována podpora.

Je-li dítě na dlouhodobém útěku, během kterého rozhodne soud o jeho přemístění do jiného typu zařízení, informuje sociální pracovník (po nabytí vykonatelnosti rozsudku) toto zařízení a domlouvá způsob a formu předání dokumentace dítěte.

3.3 Nepřijetí dětí do DD

Do DD se nepřijímají děti

- a) které jsou pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a podle stanoviska lékaře vyžadují odbornou zdravotní péči, kterou jim nelze poskytnout v rámci pobytu v zařízení, nebo
- b) s psychiatrickým onemocněním: schizofrenie, bipolární porucha, těžké depresivní a úzkostné stavy vyžadující psychiatrickou léčbu.

PČR nebo MP jsou povinny vyhovět žádosti ředitele zařízení (popřípadě pedagogického pracovníka či jiného pracovníka DD) o orientační zkoušku, zda dítě není pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Podle závěru zkoušky je dítěti poskytnuto ošetření ve zdravotnickém zařízení po dobu nutnou k detoxikaci za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.

3.4 Propouštění dětí z DD

Ředitel DD ukončí pobyt dítěte v DD:

- a) jestliže soud zrušil ústavní výchovu nebo jestliže uplynula stanovená doba trvání ústavní výchovy, s výjimkou případu, kdy ke dni uplynutí této doby není skončeno řízení soudu o prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy,
- b) dosáhne-li zletilosti, pokud v zařízení dobrovolně nesetrvává do ukončení přípravy na povolání,
- c) dosáhne-li věku 19 let, byla-li mu prodloužena ústavní výchova, pokud v zařízení dobrovolně nesetrvává do ukončení přípravy na povolání,
- d) jestliže rozhodnutí soudu o osvojení nebo o svěřením dítěte do pěstounské péče nabylo právní moci,
- e) po uplynutí doby trvání předběžného opatření nebo po jeho zrušení soudem.

Sociální pracovník DD informuje příslušný OSPOD o nadcházejícím propuštění dítěte v místě trvalého bydliště, a to v termínu nejméně 6 měsíců před propuštěním dítěte z DD. Ředitel DD (v případě dítěte mladšího 18 -ti let) předává dítě osobám odpovědným za výchovu nebo jiným osobám uvedeným v rozhodnutí soudu, na jehož základě dochází k propuštění dítěte, nedošlo-li k předání dítěte dříve, současně těmto osobám předá věci, jež jsou ve vlastnictví dítěte. Při propuštění dítěte (nebo nezaopatřené osoby) z DD předá ředitel, zástupce ředitele nebo sociální pracovník DD osobě odpovědné za výchovu (nebo nezaopatřené osobě) následující dokumenty:

- a) rodný list (originál nebo ověřenou kopii)
- b) osobní doklady (občanský průkaz, cestovní pas, doklady o občanství apod.)
- c) školní vysvědčení a doklady o vzdělání
- d) průkaz pojištěnce zdravotní pojišťovny, očkovací průkaz
- e) jiné dokumenty zásadní důležitosti
- f) vlastní ošacení a obuv, případně ošacení a obuv svěřené do užívání
- g) osobní věci
- h) vkladní knížku (pokud ji má v DD)
- i) věcnou pomoc nebo jednorázový peněžitý příspěvek
- j) deponované částky (pojistné plnění), přeplatky na ošetrovném

Osobní a další uvedené doklady se předávají na základě písemného protokolu o předání a převzetí mezi DD a dítětem po dosažení zletilosti nebo zákonným zástupcem dítěte před dosažením zletilosti. Vkladní knížka, věcná pomoc nebo jednorázový peněžitý příspěvek se předávají dítěti na základě písemného protokolu o předání a převzetí mezi DD a dítětem zpravidla s podpisem dítěte, nepedagogického pracovníka a ředitele, pokud dítě odchází z DD po dosažení zletilosti. V případě,

že dítě odchází z DD před dosažením zletilosti, předává se vkladní knížka zákonnému zástupci dítěte na základě písemného protokolu o předání a převzetí mezi DD a zákonným zástupcem dítěte s podpisem zákonného zástupce, sociálního pracovníka, vychovatele, ředitele. Ošacení a obuv, se předávají na základě potvrzení o převzetí na šatních listech dítěte nebo nezaopatřené osoby, které z DD odchází po ukončení ústavní výchovy nebo smlouvy o prodlouženém pobytu v DD.

DD uplatňuje následnou podporu a poradenství pro mladého dospělého, který opouští DD a tyto způsoby respektují individuální potřeby mladého dospělého a kladou důraz na zachování a udržení vztahů dítěte, které si v DD vytvořilo. S těmito možnostmi DD mladého dospělého před odchodem včas a srozumitelně seznamuje. Pro odcházející dítě připraví rodinná skupina rozloučení a poskytuje mu podporu. Před odchodem z DD do samostatného života je dítě provázeno v plánování a přípravě zejména těchto oblastí (vzdělávání, zaměstnání, ubytování, správa financí a možnosti finanční podpory, jednání s úřady, péče o zdraví, přístup ke zdravotním službám a službám dalších potřebných specialistů, udržení sociálních kontaktů, vytváření nové sítě podpory a poradenství. Dítě obdrží seznam kontaktních míst a osob, na které se může obrátit v případě náhlých nebo krizových událostí.

Po propuštění je dítě nadále sledováno – viz. záznamy o katamnestických sledováních rodinných skupin.

3.5 Odpovědnost jednotlivých pracovníků DD

- K přijetí, přemístění a propouštění dítěte do a z DD je odpovědnou osobou ředitel DD.
- Při přijetí, přemístění a propouštění dítěte jsou dle možností přítomni ředitel, zástupce ředitele, sociální pracovník, vychovatel (klíčový pracovník) příslušné rodinné skupiny.
- Dokumentaci o dítěti spravuje sociální pracovník.
- Sociální pracovník při přijetí přebírá a kontroluje úplnost dokumentace. Zabezpečí založení centrálního spisu dítěte.
- Dokumenty potřebné k práci vychovatelů RS, do které je dítě zařazeno, předá ve formě kopie odpovědnému pedagogickému pracovníkovi (klíčovému pracovníkovi, a to proti jeho podpisu, s uvedeným datem předání).
- V případech přemístění nebo propouštění dětí je sociální pracovník zodpovědný za přípravu potřebné dokumentace. Po uskutečnění přemístění nebo propouštění dítěte připraví dokumentaci k archivaci dle příslušných norem.
- Ředitel sdělí osobám odpovědným za výchovu základní informace o DD, organizaci návštěv, výši příspěvku na úhradu péče poskytované dětem a nezaopatřeným osobám v zařízeních (dále jen "příspěvek"), kontakty na DD, informuje je o jejich právech a povinnostech apod.
- Zaměstnanci DD nesmí podávat informace osobám, které nejsou oprávněné tyto informace přijímat.
- V případě nedostupnosti ředitele DD je oprávněn podávat obecné informace o dětském domově jen zástupce ředitele, popřípadě sociální pracovník.
- Zaměstnanci mohou podávat informace pouze v případě, že jde o informace, na které se nevztahují zákony o ochraně osobních dat a jsou-li si jisti totožností příjemce požadovaných informací.
- Zaměstnanci jsou povinni dodržovat mlčenlivost o datech a skutečnostech z DD i po skončení pracovního poměru. Zaměstnanci vždy a neustále dbají na dobré jméno dětského domova.
- ***Všichni zaměstnanci DD jsou povinni neprodleně písemně ohlásit řediteli DD, prostřednictvím svého nadřízeného, všechny okolnosti ohrožující chod DD, dobré jméno DD, dětí nebo zaměstnanců DD. Při ochraně osobních dat a údajů se řídí zaměstnanci příslušnými zákonnými normami a instrukcemi.***

3.6 Věcná pomoc dítěti při ukončení ústavní výchovy

Dítěti, jemuž byl ukončen pobyt v zařízení z důvodů uvedených v § 24 odst. 5 písm. b) a c) zákona č. 109/2002 Sb., se podle jeho skutečné potřeby v době propouštění a podle hledisek stanovených vnitřním řádem poskytne věcná pomoc nebo jednorázový peněžitý příspěvek. Dále se dítěti ve spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany dětí poskytuje poradenská pomoc se zajištěním bydlení a práce, a dále je dítěti i po opuštění zařízení poskytována poradenská pomoc při řešení tíživých životních situací.

Kritéria pro stanovení věcné pomoci

- Individuální posouzení sociálního zázemí nezaopatřené osoby po odchodu ze zařízení (podpora ze strany původní rodiny, možnost bydlení u původní rodiny, jiné formy zajištěného bydlení, zajištěné zaměstnání, apod.)
- Zjištění jiných zdrojů příjmů, které má dítě k dispozici po odchodu (výše sirotčího důchodu, výše stavebního spoření, deponované výživné, pojistné, apod.)

Návrh výše jednorázového peněžitého příspěvku nebo rozsah věcné pomoci podává ředitel DD, a to po projednání se zástupcem ředitele, vychovateli nezaopatřené osoby a sociálním pracovníkem. Dále návrh projedná a popřípadě schválí pedagogická rada.

Hodnota věcné pomoci nebo peněžitého příspěvku dítěti, jemuž byl ukončen pobyt ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy z důvodů uvedených v § 24 odst. 5 písm. b) a c) zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, činí nejvýše 25 000 Kč.

Výše uvedenému dítěti se ve spolupráci s OSPOD poskytuje poradenská pomoc se zajištěním bydlení a práce.

4. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ FORMY VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ

Délka a časový plán výchovy a vzdělávání

Po celou dobu svého pobytu v DD má dítě právo na výchovu a vzdělávání podle platného Školního vzdělávacího programu.

Systém výchovně vzdělávacího procesu je motivační, je transparentní pro děti a zaměstnance, respektuje cíle, zásady a principy péče a práva všech zúčastněných osob, upřednostňuje pozitivní motivaci dítěte.

Výchovně vzdělávací proces probíhá kontinuálně po dobu celého pobytu dítěte v DD, jednotlivé výchovně vzdělávací plány jsou zpracovávány pro období školního roku. Výchovně vzdělávací činnost je dále přesněji specifikována v Týdenních plánech (Evix) a Individuálních programech rozvoje osobnosti dítěte (Evix). Časový plán výchovně vzdělávacích činností se odvíjí od charakteru jednotlivých činností, které probíhají v DD i mimo něj.

Formy výchovy a vzdělávání

1. Hromadné formy výchovné práce – exkurze, návštěvy divadelních představení, galerií, knihoven, kin, koncertů, objektů památkové péče, zoologické zahrady apod.
2. Skupinové formy výchovné práce – zájmové kroužky v DD i mimo DD dle zájmu dětí a nezaopatřených osob
3. Individuální formy
4. Distanční formy – praktikovány především v období pandemie – spolupráce s kmenovou školou dítěte, učitelem, prostřednictvím IT technologií.

Rozvržení pracovní doby pedagogických pracovníků

Pracovní doba pedagogických pracovníků je definována samostatným dokumentem, který je přílohou č. 1 Pracovního řádu, a který seznamuje pedagogického pracovníka DD s jednotlivými možnými modely služeb v DD, s rozsahem jeho přímé výchovné činnosti a s rozvržením prací souvisejících. Tento dokument rovněž uvádí jednotlivé legislativní odkazy. S tímto dokumentem jsou pedagogové prokazatelně seznámeni před vznikem pracovního právního vztahu či při případné organizační změně.

Každý pedagogický pracovník je rovněž prokazatelně seznámen s rozsahem své přímé výchovné činnosti na základě Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., v platném znění, a to v rámci 4 týdenního pracovního cyklu. Tento dokument je součástí osobního spisu pedagogického pracovníka.

5. CÍL ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU (EDUKACE)

Nejdůležitějším a rovněž základním cílem naší dlouhodobé pedagogické práce je příprava našich dětí na samostatný a plnohodnotný život ve společnosti – **tedy výsledkem výchovy a vzdělávání má být dítě, které bude vybaveno kompetencemi pro osobní i občanský život. Edukace je realizována v souladu s nejlepším zájmem dítěte, s ohledem na jeho věk, rozumové schopnosti, duševní, tělesný a zdravotní stav a rodinný kontext, ale i potřebu odpočinku a relaxace po edukačním působení.**

Edukace směřuje k rozvoji samostatnosti, aktivní účasti dítěte ve společnosti, k posilování sebedůvěry, identity dítěte a k rozvoji tělesných, duševních, citových a sociálních dovedností dítěte. Péče je v souladu s principem rovného přístupu k dětem zejména bez ohledu na rasu, barvu pleti, pohlaví, jazyk, náboženství, politické nebo jiné přesvědčení, národnostní, etnický nebo sociální původ, právní či společenské postavení, socioekonomické možnosti, zdravotní postižení, sexuální orientaci atd. Z výše uvedeného široce formulovaného, obecného edukačního cíle dále stanovujeme jednotlivé dílčí výchovně vzdělávací cíle s nezbytnými metodami práce:

- **Vychovávat děti ke vztahu k rodině** (biologické - nukleární, širší rodině, blízkým, pochopení a uchopení svého životního příběhu, vnímání pojmu domov, představa místa - kam patří),
- **Vést děti ke vztahu k společnosti** (osvojení a udržení prvků slušného a ohleduplného chování k ostatním lidem, ale i sobě samému, funkční koexistence v kolektivu, schopnost samostatně řešit problém a zodpovídat za svá rozhodnutí, rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví, uplatňování zásad demokracie a právního státu),
- **Vychovávat k pozitivnímu vztahu k vlastní osobě** (rozvoj sebeobslužných aktivit dítěte, zvnitřnění hygienických návyků – výchova ke zdravému životnímu stylu, sebeúcta, tolerance k jiným kulturám, individualitám, etnikům, schopnost přijímání zodpovědnosti za své postoje a názory, rozvoj komunikačních dovedností),
- **Vychovávat k pozitivnímu vztahu k životnímu prostředí a jeho ochraně**
- **Vychovávat a vzdělávat k profesní orientaci** – uvědomělá volba povolání vedoucí ke snížení problémů při uplatnění na trhu práce, orientace na trhu práce a schopnost adaptace na měnící se podmínky na trhu práce,
- **Vést k povědomí, jak šetrně nakládat a zacházet s finančními prostředky.**

Celá škála výchovných nároků na dítě musí být v naprostém souladu s našim zájmem na dostatečném odpočinku dítěte a právu na jeho relaxaci.

6. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na plnohodnotné vzdělávání, proto je nutné zajistit vhodné podmínky odpovídající jejich potřebám. Zejména se jedná o zajištění odpovídajícího vzdělání, zajištění pomůcek, vybavení materiálem pro různorodé činnosti a aktivity, dostatek spánku, relaxace, zdravé stravy a životního stylu apod. Vše směřuje k podpoře a rozvoji žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Zásady a cíle vzdělávání

- Individuální přístup,
- zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,
- všeobecný rozvoj osobnosti s důrazem na poznávací, sociální, morální, mravní a duchovní hodnoty,
- vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají potřebám a možnostem těchto dětí a nezaopatřených osob,
- vytvoření vhodných podmínek pro výchovu a vzdělávání,
- poradenská pomoc,
- právo na bezplatné užívání speciálních učebnic, speciálních didaktických a kompenzačních pomůcek.

Vymezení dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

- osoba se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním či sociálním znevýhodněním,
- zdravotní postižení je postižení mentální, tělesné, zrakové, sluchové, vady řeči, porucha autistického spektra, souběžné postižení více vadami, vývojové poruchy učení nebo chování,
- zdravotní znevýhodnění je zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc, nebo zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování,
- sociální znevýhodnění - rodinné prostředí s nízkým socioekonomickým statusem.

Zařazení do speciálního vzdělávání

- Speciální vzdělávání se poskytuje dětem, u nichž byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického, popřípadě psychologického vyšetření školským poradenským zařízením, nebo odborným zdravotnickým pracovištěm.

Organizace speciálního vzdělávání

- Forma a obsah je upravována podle potřeb dítěte,
- speciální vzdělávání a podporu zabezpečuje DD.

Podpůrná opatření při speciálním vzdělávání

- Speciální metody, formy a postupy,
- speciální učebnice,
- didaktické materiály,
- kompenzační pomůcky,
- rehabilitační pomůcky,
- na základě diagnostiky zařazení činností speciálně pedagogické péče,
- snížené počty dětí při vymezených činnostech,

- koordinace poskytování pedagogicko-psychologických služeb dětem a nezaopatřeným osobám, biologickým rodinám, hostitelským rodinám formou spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou a jinými odborníky,
- zprostředkování ozdravných pobytů.

Dítě mimořádně nadané

V případě zjištění mimořádně nadaného dítěte následuje spolupráce se školským poradenským pracovištěm (PPP). Další práce s dítětem se odvíjí na základě doporučení školského poradenského pracoviště.

Dítě jiné národnosti umístěné do DD (Ukrajina)

Předpokladem pro soudní umístění dítěte do DD je schopnost zaměstnanců daného zařízení s dítětem komunikovat, tedy jeho jazykové vybavení. V případě, kdy není možné komunikaci zabezpečit, jsou děti umísťovány do specializovaného zařízení – dětského domova pro cizince. V případě možné komunikace (např. slovanské jazyky) lze dítě umístit do běžného DD. V takovémto případě je vhodné:

- pokusit se s dítětem komunikovat jeho rodným jazykem, popřípadě jazykem univerzálním (např. angličtina)
- pokusit se zajistit tlumočníka a intenzivní jazykový kurz
- navázat kontakt s kmenovou školou a pediatrem na území rodné země
- navázat kontakt s OSPOD dítěte a zjistit co nejvíce informací z prostředí biologické rodiny
- navázat kontakt s cizineckou policií – úprava místa pobytu
- umožnit dítěti lékařskou péči a vzdělávání v odpovídajícím proudu
- ostatní kroky provádí klíčový pracovník v součinnosti s vedením a sociálním pracovníkem tak, jako u dítěte z ČR

7. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

7.1 ČINNOSTI VE VÝCHOVĚ A VZDĚLÁVÁNÍ (EDUKACE)

V rámci edukace rozlišujeme činnosti PRAVIDELNÉ, PŘÍLEŽITOSTNÉ, JEDNORÁZOVÉ (SPONTÁNNÍ). Mimo tyto jde i odpočinkové činnosti, přípravu na vyučování, pobytové činnosti.

- **Pravidelná činnost** - je dána organizací dne, režimem, dle Vnitřního řádu DD.
- **Příležitostné akce** - besedy, besídky, výlety, exkurze, sportovní soutěže, organizované po celý školní rok pro všechny děti.
- **Spontánní aktivity** - nabídka spontánních aktivit je průběžná – např. při pobytu venku po organizované části následují ve vymezeném prostoru možnosti spontánních her. Vychovatel při těchto činnostech zajišťuje nejen bezpečnost dětí, ale také navození, podněcování, motivování vlastních aktivit dětí. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují.

Příprava na vyučování – plnění domácích úkolů, didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, které upevňují či rozšiřují poznatky, které si děti získaly ve školním vyučování.

Pobytové (táborové) činnosti - aktivní odpočinek, dle místa pobytu řízené a spontánní aktivity.

Lázeňské, léčebné a ozdravné pobyty – na doporučení odborníků pobývají naše děti ve specializovaných zařízeních, ve kterých zároveň probíhá jejich vzdělávací proces.

7.2 IPROD – INDIVIDUÁLNÍ PROGRAM ROZVOJE OSOBNOSTI DÍTĚTE

Nedílnou součástí naší pedagogické intervence je, zákonem stanovená povinnost pedagogů (klíčových pracovníků), zpracovávat „Individuální program rozvoje osobnosti dítěte“ (IPROD). Jedná se o ucelený soubor informací, zpracovávaný vždy pro konkrétní školní rok a konkrétní dítě (proto individuální). IPROD je implementován do programů a činností s dětmi a je živým nástrojem péče o dítě. S jeho obsahem je dítě seznámeno a může se k němu vyjádřit. Vychovatelé rodinných skupin společně posuzují dosavadní úroveň rozvoje dítěte, na základě které docházejí k objektivním názorům o aktuálních schopnostech, dovednostech a celkové zralosti dětské osobnosti. Posléze stanovují cíle, navrhují metody a prostředky výchovného působení, které by co možná nejvíce umožnily rozvoj dítěte. Tento program je následně vyhodnocován samotnými vychovateli a předkládán, společně s průběžným hodnocením dětí, zástupci ředitele k celkovému vyhodnocení, které probíhá zpravidla 2x za rok (o pololetí a po závěrečném vysvědčení). Následně bývají IPROD celého zařízení hodnoceny a vyhodnocovány ze strany DDÚ Bohumín, jeho koordinátorem pro tuto specifickou oblast. EVIX nabízí tuto strukturu IPROD:

1. Obecné informace o dítěti
2. Osobnostní charakteristika dětí ovlivňující edukační proces
3. Vztah k lidem
4. Kontakty a vztahy s rodinou nebo jinými blízkými osobami
5. Sebeobslužné dovednosti
6. Vztah k povinnostem v zařízení
7. Školní dovednosti a vzdělávací potřeby
8. Zájmy, kroužky a profesní orientace
9. Další/ jiná významná oblast
10. Přání, vyjádření dítěte

Osnova IPROD je plně v souladu se Standardy péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy a preventivní výchovné péče z roku 2015.

Zvládnutí jednotlivých úkolů našich dětí je přípravou pro jejich samostatný budoucí život. IPROD musí obsahovat různé oblasti rozvoje, vždy pro konkrétní věkové kategorie dětí, zpravidla od 3 do 18 let, popřípadě nezletilých matek s dětmi.

Oblasti plnění ŠVP v jednotlivých věkových kategoriích

Předškolní věk

3 – 6 let (případně 7 let) je to poslední fáze raného dětství, kdy nejpřirozenější činností v tomto období je hra, která má neobyčejný význam pro další vývoj dítěte.

Mladší školní věk

6 – 10 let (případně 7 let) vstup do školy zde působí jako vývojový mezník, kdy škola zasahuje do života dítěte jako pevný a názorný systém a zároveň jako společenský činitel.

Střední školní věk

10 – 12 let jde o tzv. prepubertu – přípravné období před pohlavním dozráváním, kdy v krátkém vývojovém období se zde završují změny, které se výrazně projeví v pubertě.

Starší školní věk

12 – 15 let období tzv. puberty, které se projevuje prvními projevy pohlavní zralosti a končí tělesným dozráním. Pro tělesnou pubertu je příznačný prudký růst pohlavních znaků, pohybová disharmonie a snížení tělesné výkonnosti. V duševním vývoji je charakteristická citová labilita a podrážděnost. Výrazně se projevuje snaha o samostatnost a zaujímání kritického postoje ke všemu a ke všem.

Adolescence

Adolescence je obdobím hledání vlastní identity. Dospívající si klade otázky, přemýšlí o sobě a o světě, hledá cesty, ideály, zkouší různé způsoby jednání. Tento proces se děje v součinnosti s jeho okolím: dospívající zakouší přijetí či odmítání, svoji identitu si buduje často metodou pokus – omyl. Někteří mladí nemají z nejrůznějších důvodů dostatek energie, aby si našli svoji vlastní identitu, a přejmou pasivně identitu nějaké skupiny. Pokud tato skupina není příliš manipulativní a destruktivní (např. skupiny, kde se berou drogy, kde je běžné protizákonné jednání), může být důležitým místem jejich dozrávání.

Výsledky výchovy a vzdělávání (IPROD)

V jednotlivých oblastech pak v konkrétních věkových kategoriích dětí s přihlédnutím k stupni individuálního vývoje usilujeme o osvojení těchto dovedností:

Osobní hygiena

3 – 6 let

- samostatně používá WC, samostatně používá kapesníky
- umývá si pravidelně obličej, ruce
- pravidelně 2 x denně, případně dle potřeby čistí zuby
- pravidelně si češe vlasy

7 - 11 let

- samostatně se sprchuje

- samostatně si myje vlasy

12 - 15 let

- upravuje si nehty
- aplikuje si krémy, deodoranty apod.
- upravuje si účes, vykonává specifickou hygienu u chlapců a dívek

15 - 18 let a více

- provede kompletní manikúru
- holí se a používá kosmetiku dle pohlaví a typu pleti
- provede si složitější úpravy účesů, navštěvuje dle potřeby kosmetiku, kadeřnictví
- pravidelně pečuje o pleť, vlasy, chrup
- objasní důsledky špatné hygieny

Oblékání a obouvání

3 – 6 let

- pojmenuje a oblékne základní součásti oděvů a druhů obuvi
- zapne zip, knoflík
- zaváže tkaničky, zvolí správný postup při oblékání

7 - 11 let

- kompletně se oblékne, obuje
- vybere oděv a obuv dle počasí
- vybere oděv a obuv dle společenské příležitosti

12 -15 let

- vhodně zvolí jednotlivé části oblečení v rámci celku
- nakoupí oděv a obuv v doprovodu vychovatele

15 -18 a více let

- sleduje módní trendy a objasní je ostatním dětem,
- vhodně zvolí módní doplňky k ošacení
- vybere oděv a obuv dle materiálu a ceny
- uváže kravatu
- samostatně nakoupí oděv a obuv

Péče o oděv a obuv

3 – 6 let

- vhodně dle materiálu a podmínek skladuje oděv a obuv
- čistí obuv za pomoci druhé osoby

7 - 11 let

- čistí obuv čistícími prostředky a uklízí obuv do botníku
- pečuje o ošacení a uklízí prádlo do skříní a prádelníků
- přišije knoflík, poutko apod.
- ručně vypere drobné ošacení a usuší prádlo

12 - 15 let

- vyhledá opravnu obuvi a vysvětlí druh opravy, posoudí ceny oprav

- kompletně pečuje o obuv
- vykoná drobné opravy šitím
- vypere oděvní součásti s dohledem
- vyhledá čistírnu, posoudí ceny za čištění
- samostatně zabalí oděvní součásti do zavazadla dle délky a typu pobytu mimo DD
- žehlí méně náročné druhy prádla

15 - 18 a více let

- vybere prací a avivážní prostředky
- vysvětlí údaje výrobců na oděvech
- pojmenuje textilní materiály
- obsluhuje pračky, automatické pračky, eventuálně sušičky
- žehlí všechny druhy prádla, odstraní skvrny, suší prádlo
- dlouhodobě skladuje oděvy a obuv
- opraví oděv a obuv vlastními silami (drobné nedostatky)

Provoz domácnosti

7 - 11 let

- rozdělí funkce v rodině, základní povinnosti z hlediska provozu

12 - 15 let

- vyjmenuje příjmy domácnosti
- vyjmenuje výdaje domácnosti (stanoví důležitost jednotlivých položek)
- objasní nutnost rovnováhy mezi příjmy a výdaji

15 - 18 a více let

- vyjmenuje nezbytné doklady k domácnosti (nájemní smlouva)
- vyjmenuje způsoby získání bytu (nájem, koupě, prodej, výměna, ceny nemovitostí, půjčky,
- finanční ústav - zavedení účtu, objasnit výhody a rizika
- sestaví rodinný rozpočet, vysvětlí potřebu plánování
- objasní nutnost pojištění domu, domácnosti, zajištění bezpečnosti
- prakticky ovládá styk s peněžními ústavy (výběr peněz ze svého účtu v bankomatu, orientace v bance či spořitelně, bezpečnost a ochrana platební karty, mobilní telefon – aplikace)
- vyjmenovat služby spojené s užíváním bytu (inkaso, nájem) a objasnit nutnost jejich placení
- popsat základní vybavení domácnosti
- objasní nebezpečí půjček u neověřených nebankovních institucí

Úklid, údržba domácnosti, základní domácí práce

3 – 6 let

- uloží hračky, knížky, osobní věci

7 - 11 let

- utírá prach, zametá místnost, udržuje venkovní prostory
- obsluhuje vysavač
- ustele a upraví lůžko
- naskládá nádobí do myčky
- umyje bílé nádobí a ukládá ho do kuchyňské linky
- umyje po sobě umyvadlo, drží v čistotě WC
- vynáší odpadky, separuje odpad

12 - 15 let

- umyje podlahu, udržuje v čistotě povrch nábytku
- popíše využití základních čisticích prostředků
- pečuje o květiny
- převléká ložní prádlo
- volí vhodné nářadí k jednotlivým pracovním úkonům – kleště, šroubovák (v přítomnosti vychovatele)
- samostatně uklízí venkovní prostory dle předchozí domluvy

15 - 18 a více let

- provádí nezbytnou údržbu hygienického zařízení
- uklízí kuchyň, pečuje o nábytek a koberce
- pere a čistí bytové textilie
- maluje, uklízí po malířích, tapetuje
- vyhledá vybrané závady v domácnosti a odstraní je nebo popíše, jak zajistí jejich odstranění
- obsluhuje běžné domácí přístroje
- vyjmenuje škůdce v domácnosti a popíše možnosti jejich hubení
- vykonává vybrané práce s kovem, dřevem, natírání apod.

Nemoc, ošetřování nemocného, životospráva

3 – 6 let

- posoudí svůj zdravotní stav a při nemoci popíše své bolesti vychovateli
- posoudí význam léků

7 - 11 let

- změří si teplotu, použije vhodnou náplast
- vyjmenuje nejčastější dětské nemoci a příznaky
- užívá předepsané léky
- zná telefonní číslo první pomoci

12 - 15 let

- popíše prostředky a zásady první pomoci
- ošetří drobná poranění za pomoci vychovatele
- předvede přepravu zraněného, ohlásí nehodu
- rozpozná příznaky alergií
- objasní negativní účinky návykových látek
- riziko pohlavních chorob, prevence AIDS

15 - 18 a více let

- vyjmenuje příznaky běžných chorob
- popíše způsoby aplikace běžných léčiv
- objasní termín - alternativní medicína
- vyjmenuje způsoby tláčení bolesti
- zvolí první pomoc při vážných poraněních (hrudník, páteř, břicho, el. proud, otrava,...)
- pečuje o nemocného
- chápe význam zdravotních pojišťoven

Rodinná a sexuální výchova

3 – 6 let

- vyjmenuje členy rodiny
- objasní vztahy dětí k rodičům a vztahy uvnitř rodiny
- popíše základní rozdíly z hlediska pohlaví jedince

7 - 11 let

- vyjmenuje funkce členů rodiny – role matky a otce
- objasní vzájemné vztahy mezi členy širší rodiny – citové vazby
- vyjmenuje práva a povinnosti dětí v rámci rodiny
- popíše základy lidské anatomie

12 - 15 let

- popíše pubertu a její psychické projevy
- objasní způsob oplození, vývoj plodu, porod
- objasní projevy dospívání (menstruace, poluce, masturbace, pohlavní styk)
- rozlišují význam lásky a sexuality
- rozliší podrobnější anatomické rozdíly mezi mužem a ženou
- pečuje o pohlavní orgány
- popíše vývoj jedince od narození, péči o novorozence
- objasní způsoby zabezpečení základních potřeb rodiny
- rozliší funkční a dysfunkční rodinu,
- objasní pojmy - rodina a společnost
- objasní základní poznatky lidské sexuality

15 - 18 a více let

- vysvětlí důležitost výběru vhodného partnera,
- popíše důležitost dobrých vztahů mezi manželi (láska, důvěra, tolerance, odpovědnost)
- objasní termíny - plánované rodičovství, antikoncepce
- vysvětlí důvody selhání manželství, rozvodu
- popíše těhotenství, porod, péči o dítě
- objasní úmrtí v rodině, pohřeb, dědictví
- vysvětlí termíny - promiskuita, homosexualita, heterosexuality
- vysvětlí termíny - sexuální deviace
- objasní výhody manželského a předmanželského poradenství
- zdůvodní nutnost pravidelných lékařských prohlídek, význam antikoncepce

Základy vaření, zdravá výživa

3 – 6 let

- pojmenuje jednotlivé druhy ovoce a zeleniny, ostatní potraviny a přiřadí je ke zdravým a nezdravým
- rozliší nápoje

7 - 11 let

- vyjmenuje a vysvětlí použití základních nástrojů k vaření
- nakoupí základních druhů potravin včetně posouzení jejich ceny
- zvolí vhodný způsob skladování jednotlivých potravin
- vykonává základní činnosti s kuch. nástroji – umí namazat chléb, rozkrájet housku, oloupat ovoce, očistit a nakrájet zeleninu, apod.
- uvaří čaj, kakao, polévku ze sáčku, ohřeje párky, připraví pomazánku
- rozezná zdravé a prospěšné základní suroviny

12 - 15 let

- vhodným způsobem manipuluje s kuchyňským nářadím a přístroji
- obsluhuje základní vybavení kuchyně
- popíše správné způsoby skladování potravin, záruční lhůty
- plánuje nákupy, samostatně nakupuje

- vykonává praktické činnosti s nástroji a přístroji pod dohledem (krájení potravin, jednoduché vaření – vejce, těstoviny, brambory, rýže)
- připraví občerstvení (jednoduchý moučník, zeleninový salát)

15 - 18 a více let

- zvolí správné druhy potravin, surovin, koření k přípravě zvolených pokrmů, zvolí správné přílohy
- posoudí složení potravin, přínos pro organismus
- manipuluje bezpečně a účelně s kuchyňským nářadím a přístroji
- sestaví jídelníček
- porcuje, peče, dusí a smaží maso za přítomnosti vychovatele
- připraví sváteční tabuli s jednotlivými chody
- objasní negativní účinky nezdravé výživy, případy nutnosti dodržování diety

Doprava, cestování, zásilky, telekomunikace

3 – 6 let

- rozliší základní dopravní prostředky
- používá vhodnou autosedačku, „podsedák“

7 - 11 let

- zakoupí jízdenky MHD pro stanovený cíl
- orientuje se v jízdním řádu
- zná náležitosti pro odeslání dopisu, odešle dopis

12-15 let

- zabalí a pošle balík
- vede telefonní hovor
- popíše poštovní zásilky – poukázka, frankování
- zakoupí jízdenky na autobus, vlak mimo obec
- zvolí správné zavazadlo
- dokáže na internetu vyhledat informace k cestování

15–18 a více let

- vyhledá slevy jízdného, skupinové a zpáteční jízdenky
- vyhledá požadované informace v jízdním a přepravním řádu na internetu
- porovná tarify telefonních operátorů, orientuje se v komunikačních aplikacích
- vyjmenuje a porovná poštovní služby
- porovná nabídky cestovních kanceláří
- zváží absolvování kurzu Autoškoly

Společenské chování

3 – 6 let

- pozdraví, poprosí, poděkuje
- ve zvolených situacích uplatňuje naučené zásady slušné chování,
- chová se vhodně u stolu, ovládá zacházení s příborem
- komunikuje v kolektivu vrstevníků

7 - 11 let

- respektuje autoritu dospělých, nadřízených
- volí vhodné způsoby chování ve škole, na veřejnosti – v obchodě, dopravním prostředku
- pomáhá starým lidem, malým dětem
- volí vhodné způsoby konverzace, vyjadřování, dbá na celkový vzhled

12 - 15 let

- rozlišuje mezi vhodným chováním ve společnosti (kino, divadlo, restaurace,...)
- aplikuje základy stolování při servírování, přátelsky konverzuje u stolu...

15 - 18 a více let

- přiměřeně komunikuje s vrstevníky
- uplatňuje znalosti etiky chování muže a ženy ve společnosti
- přiměřeně jedná na úřadech
- uplatňuje zvládnuté základy stolování (usazení u stolu, objednávka, konzumace, zaplacení,...)
- připraví slavnostní tabuli,
- absolvuje taneční kurz v případě zájmu

Občanská výchova

3 – 6 let

- na dotaz sdělí vlastní jméno, příjmení, adresu, datum a místo narození

7 - 11 let

- objasní termíny trvalé bydliště
- zná termíny - Nový Jičín, Moravskoslezský kraj, Morava, ČR
- vyjmenuje orgány státu, státní správy, mocenské orgány

12- 15 let

- vysvětlí termín - občanství
- na příkladech vysvětlí základní lidská práva
- vyjmenuje povinnosti občanů, základní právní předpisy

15 - 18 a více let

- zvládne styk s orgány státní správy a samosprávy v praxi
- vyplní formuláře (dotazník, životopis, žádost,...)
- vyhledá potřebné informace, které se týkají pracovního poměru (zákoník práce, pracovní poměr, smlouva, dohoda, atd.)
- objasní termíny bydlení, ubytování, přístřeší, domov
- na praktickém příkladu vysvětlí termíny - trvalé či přechodné bydliště, povolení k pobytu, nájemce, nájemník, podnájemník
- vyřídí stížnosti, reklamace

Vzdělání

12 - 15 let

- s pomocí vychovatelů a výchovného poradce školy, popřípadě PPP provede volbu dalšího vzdělávání

15 - 18 a více let

- vykonává profesní přípravu

Samostatné bydlení – cvičný byt

16 - 18 a více let

- provede inventarizaci cvičného bytu při jeho převzetí
- vaří
- nakupuje potraviny, potřeby a prostředky k provozu cvičného bytu
- vyúčtovává svěřené finance k provozu cvičného bytu v souladu s Vnitřní směrnici Č.j. DDNJ 666/2018 (účinnost od 1. 7. 2018) – paní Moravčíková

- udržuje čistotu a pořádek cvičného bytu
- navrhne změny vedoucí ke zlepšení podmínek bydlení ve cvičném bytě
- realizuje navrženou změnu
- sebehodnotí bydlení ve cvičném bytě v rámci Kroužku a pedagogické rady.
- prokazatelně se seznámí s pravidly pobývání na cvičném bytě

Individuální práce se zletilou nezaopatřenou osobou

Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče (2015) sice hovoří o nepovinnosti zpracování IPROD pro ZNO, neznamená to však, že bychom s těmito zletilými dětmi pedagogicky nepracovali.

Klíčový pracovník na začátku školního roku (případně pololetí, v němž dosáhne dítě zletilosti) pracuje s takovýmto dítětem na základě zpracované OSNOVY. Tato je vložena do EVIX, do oddělení PROD, ŠVP.

V praxi jde o pravidelný, řízený rozhovor mezi klíčovým pracovníkem a ZNO. Zjištění plynoucí z řízeného rozhovoru jsou průběžně zapisována do EVIX (Ostatní záznamy). Záznam napoví, do jaké míry je dotazovaný schopen vnímat svou: budoucnost, míru samostatnosti a informovanosti, potřebu podpory a dopomoci. Následně, vždy v hodnotícím období ostatních dětí, klíčový pracovník informace vyhodnotí, popíše a seznámí s nimi ZNO.

Osnova pro práci se ZNO:

- Ukončení ústavní výchovy (výhledové plány, úvahy o termínu odchodu, žádost o možnost dalšího setrvání v DD, možnost pobývání na cvičném bytu, ...)
- Vzdělávání po ukončení ústavní výchovy (případné zvyšování kvalifikace, započetí jiného studia, přestup na jiný obor)
- Zajištění následného bydlení (kde bude po odchodu z DD bydlet – u rodiče, s rodinou, bydlení v Domě na půli cesty, Startovací byt města)
- Zajištění zaměstnání (druh zaměstnání, zaměstnavatel, místo zaměstnání,...)
- Příjmy (finanční zajištění, finanční gramotnost, možnosti sociálních dávek a jejich vyřízení, jednorázový a zaopatřovací příspěvek (§50c+§50e)
- Problematické oblasti plánování (obavy, nejistoty, nulová zkušenost, nedostatek životních vzorů a zkušeností)
- Ostatní (úřady, banky, instituce)

7. 3 PRINCIP EDUKACE A SYSTÉM HODNOCENÍ

7.3.1. Obecný princip výchovy

Vztahy pracovníků k dětem jsou založeny na oboustranném respektu a porozumění. Pracovník věnuje dítěti individuální pozornost, snaží se o budování důvěry v jejich vzájemném vztahu a podporuje dítě v naplňování jeho potenciálu. DD podporuje zapojení dítěte do sociálních vztahů v rámci DD, podporuje navazování přátelských vztahů mezi dětmi a předchází vzniku jakýchkoliv forem izolace od ostatních nebo vzniku šikany.

Jak již bylo uvedeno, edukace (výchovně-vzdělávací činnost) probíhá v prostředí DD ve 4 rodinných skupinách. Tyto lze vnímat, nejenom jako samostatné bytové jednotky, ale především jako formální sociální skupiny, do kterých jsou vřazovány děti různého věku a pohlaví. Takové skupiny mají pochopitelně svoji dynamiku, svá pravidla.

Základním principem výchovného působení rodinné skupiny je stanovení funkčních, rodinnému životu co možná nejbližších pravidel. Následné vyžadování a kontrola jejich dodržování, případné vyvození kladných či záporných výchovných opatření. Obecným cílem je vytvoření srozumitelného, spravedlivého a stabilního prostředí, ve kterém se dětem pokusíme nasýtit jejich materiální, citové, sociální, individuální potřeby a pokusíme se tak zajistit rozvoj jejich vědomostí, dovedností a návyků, v co možná nejvyšší míře. **Dodržování výše uvedeného principu je velice náročné pro dítě i pedagoga, i zde platí důležité: Výchova a odpočinek, vzdělávání a relaxace.**

7.3.2. Systém hodnocení dětí

Systém hodnocení dětí je založen na celkovém vyhodnocování jejich chování. Vyhodnocování existujících (především kladných, ale i záporných) osobních zápisů, které děti obdržely během hodnoceného časového úseku – týdne, pololetí (zápisy v EVIX). V tomto hodnocení by mělo být přihlíženo ke všem okolnostem, které ovlivňovaly, případně ovlivňují osobnost každého dítěte, jako např. dřívější sociální prostředí, zdravotní stav, závislosti, úroveň volných vlastností, snaha spolupracovat, přechod z jiné rodinné skupiny, tragické rodinné události, apod. Kritéria hodnocení všech pedagogických pracovníků je třeba pravidelně sjednocovat, citlivě posuzovat individuální rozdíly mezi dětmi.

7.4 JEDNOTLIVÉ SLOŽKY EDUKAČNÍHO PŮSOBENÍ A JEJICH CÍLE

Co se týče vymezení a počtu složek výchovy, vládne nejednotnost. Nejčastější je ovšem pěti složkové členění na výchovu **rozumovou, pracovní, mravní, estetickou a tělesnou**. Dále se můžeme setkat s výchovou světonázorovou, technickou, právní, politickou, dramatickou, ekologickou, vědeckou, jazykovou nebo ekonomickou.

V našem edukačním prostředí usilujeme především o rozvoj těchto oblastí:

MSV - Mravní a společenská výchova

Průběžná přímá výchovná preventivní činnost (tematické besedy, individuální rozhovory, přednášky, rozbor konkrétních situací, divadlo, video, atd.). Rozvoj kompetencí vhodného chování dětí na veřejnosti, k sobě samým, jiným dospělým osobám. Vhodným řečovým vzorem dbát na správnou mluvu dětí, a to jak v rovině obsahové, tak i zvukové (odstraňování vulgarismů, agramatismů, vhodné prozodické faktory řeči, atd.). Působení vzorem ze strany všech dospělých v DD.

Požadovaný cíl v oblasti MSV: Mladý člověk, jehož projevy chování jsou v harmonii s vnitřním postojem – autonomní morálka (dítě se nechová tak, jak si to přeje dospělý, ale na základě svých vnitřněných mravních zásad). Člověk vyrovnaný, který je schopen adekvátně svému věku a mentální úrovni komunikovat v různých komunikačních situacích. Člověk zodpovědný, empatický.

SOČ - Sebeobslužná činnost

Péče o vlastní zevnějšek - oblečení (praní, žehlení, drobné opravy oblečení), příprava odpoledních svačin pro vlastní potřebu i menší kamarády, příprava stravy ve volných dnech a ve dnech uzavřené Školní jídelny). Vytvářet dostatek příležitostí pro aktivní spoluúčast všech dětí na organizaci praktického života (úklidové a jiné práce na skupinách.) Možnost navrhnout skladbu víkendového a celotýdenního stravování. Pěstování zeleniny na záhonech. Zapojení dětí v co největší možné míře do běžného života (samostatné vyřizování osobních dokladů, pošty, nákupů oblečení, zapojení do rozhodování o hospodaření rodinné skupiny, ale i dětského domova - prostřednictvím spolusprávy, starost o vlastní kapesné). V prostředí cvičného bytu – samostatné nakupování, příprava stravy, úklidové práce.

Požadovaný cíl v oblasti SOČ: Mladý člověk, který je samostatný, a to nejen v rovině sebeobslužných činností (oblékání, strava, hygiena, atd.), ale i v rovině jednání, kdy nespolehá na automatickou pomoc, dopomoc, podporu dospělého. Dospělého využívá stále více, jako svého konzultanta, důvěrníka.

PV - Pracovní výchova

1 - 2 krát týdně společensky prospěšná činnost (práce na údržbě areálu DD a přilehlých pozemcích v okolí DD, sběr léčivých bylin, hrabání listí v lesoparku - skupinové úseky, zvelebování interiérů rodinných skupin, ruční práce na rodinné skupině, úklidové práce na rodinné skupině i ve společných prostorách DD, pomoc v kuchyni, úklid služebních automobilů – možnost odměny, atd.). Tato pracovní činnost se plánuje v Týdenních plánech výchovně vzdělávací činnosti, ale i v měsíčních cyklech, na základě skutečné potřeby, tak aby na sebe pokud možno navazovala. Děti následně vidí smysluplnou perspektivu této činnosti i její výsledek (hrabání listí, úklid sněhu, výroba krmítek, příprava jednotlivých skupinových zeleninových záhonů před zimou, práce na přípravě plochy na nové hřiště, atd.) Spolupráce dětí s panem školníkem, společné řešení problémů v rámci rodinné skupiny, či vlastního pokoje.

Požadovaný cíl v oblasti PV: Mladý člověk, který má vztah k práci, který si uvědomuje význam práce pro jeho další existenci ve společnosti. U dětí vznikne představa o různých druzích materiálů, budou samostatně schopny pracovat s ručním mechanickým i elektrickým náradím, osvojí si pracovní postupy, které budou potřebovat pro svou samostatnou existenci v životě. Naučí se prezentovat výtvary své práce. Pozorování dítěte při pracovních činnostech vychovatelem, má i diagnostický význam, a to především pro volbu budoucího učebního oboru či povolání.

Rozumová výchova - PNV - Příprava na vyučování

Důraz je kladen zejména na přípravu žáků základní školy (běžná ZŠ, ZŠ praktická). Vzhledem k organizačnímu uspořádání jednotlivých rodinných skupin je dětem individuálně stanovena učební doba (samostudium). Při přímé výchovné činnosti je nutno postupovat v rámci pedagogických zásad. Především je vhodné volit aktivní metody učení (řešením problému, didaktické postupy, využití PC a internetu, atd.). Studenti středních škol by již měli být v přípravě samostatní, schopni žádat vychovatele o dopomoc, či podání vysvětlení v případě potřeby. Studenti škol vysokých jsou již samostatní. Důležité: Střídat vzdělávání a relaxaci.

Rozumová výchova - PNV u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

U těchto dětí je třeba vycházet z individuálních doporučení SPC, PPP. Základem úspěchu je individuální, odborný přístup k dítěti. Speciálně pedagogická intervence musí nezbytně respektovat speciálně pedagogické zásady, jakými jsou např. vícenásobné opakování, zvýraznění instrukce, zesílená zpětná vazba, programovost, přiměřenost, odpočinek. Metodicky je v DD v této problematice aktivní ředitel – speciální pedagog.

U všech dětí, bez rozdílu programu vzdělávání a věku, musí existovat pravidelný režim kontroly elektronických i neelektronických žákovských knih, studijních průkazů, učebních pomůcek. Studijní a školní výsledky jsou pravidelně, ale nad rámec povinných třídních schůzek, vyhodnocovány s učiteli a mistry odborného výcviku. Na poradách jednotlivých rodinných skupin je nutno školní

výsledky dětí pravidelně vyhodnocovat a hodnotit. Je nezbytné školně úspěšné děti chválit a odměňovat, méně úspěšné motivovat a povzbuzovat.

Požadovaný cíl v oblasti Rozumová výchova - PNV: Mladý člověk, který má pozitivní vztah k učení a studiu. Žádoucí je docílit změnu postoje ke škole u dětí, které přicházejí z dysfunkčního rodinného prostředí, kde příprava do školy nebyla stabilně zakotvena v denním režimu. Dítě musí pochopit výhody pravidelné přípravy do školy, musí být schopno vyhodnotit nutnost vlastní investice. Především studenti VŠ a SS musí být ostatním dětem prezentováni, jako úspěšní mladí lidé, které je dobré následovat.

ZČ - Zájmová činnost

Kladení důrazu na každoroční pestrou nabídku volnočasových aktivit. Předkládat pravidelné a rozmanité činnosti, ve kterých by se děti mohly samostatně realizovat. Prostřednictvím těchto aktivit pak chtějme podporovat jejich zdravý způsob života, a to nejen po stránce tělesné, ale především pak po stránce psychické a mravně-volní. Významnou roli zde hrají zájmové kroužky, a to jak interní (viz. samostatně), tak i externí (Skaut, PKNJ, SVC Fokus, ZUŠ, TJ NJ, atd.). Kroužky externí – organizované mimo DD - mají zvláštní význam, neboť zde děti mohou přijít do styku s ostatními vrstevníky z prostředí mimo DD, se kterými se dostávají do klasických životních situací, stávají se kamarády, seznamují se rodinami dětí, atd.. Je však důležité abychom v dětech posilovali pocit zodpovědnosti a poctivého přístupu k docházce do vybraných kroužků, vysvětlili jim problematiku finanční náročnosti a reálné dosažitelnosti. Do této oblasti vstupuje velice významný prvek, a to konkrétně možnost využívání nabídek různých neziskových organizací a nadací pro finanční podporu těchto aktivit. Rovněž je dobré využívat nabídek zdravotních pojišťoven dětí.

Požadovaný cíl v oblasti ZČ: Mladý člověk, který si uvědomuje potřebu smysluplného trávení volného času, jak v prostředí DD tak i mimo něj. Dítě, které má zálibu, koníček, kroužek a s určitou pravidelností do nich dochází.

EV – Environmentální (ekologická výchova)

Vychovávat dítě k hodnotám přírody je nedílnou součástí edukace každého dítěte. Budovat a prohlubovat vztah k přírodě lze v několika základních rovinách. Navazovat na učivo ze školy v rámci PNV, podpora ZČ rozvíjejících vnímání přírody (Skautský oddíl), podpora RČ, ve které mohou děti vycházet společně s vychovatelem do přírody, v rámci SOČ budovat v dětech vztah k separaci odpadu, v rámci výtvarných kroužků mohou děti používat přírodní materiály (kroužek Tvoření) a seznamovat se tak s rozmanitostí nekulturního okolního světa. Ve spolupráci s Turistickým a Cyklistickým kroužkem prezentovat dětem přírodu.

Požadovaný cíl v oblasti EV: Mladý člověk, který dokáže vnímat krásu a význam přírody, který si uvědomuje přírodu, jakožto součást sama sebe. Jedinec, který přírodu chrání a poznává. Jedinec, který bude schopen samostatně přenášet tento vztah na své okolí a budoucí rodinu.

TV – Tělesná výchova

Je jednou ze složek výchovy, která poskytuje základní pohybové vzdělání, zlepšuje zdraví a zvyšuje fyzickou kondici dítěte. Na školách je tělesná výchova povinný předmět v rozsahu dvou až tří hodin týdně. Její náplní jsou cvičení pořadová a průpravná, základní gymnastické a atletické cviky, plavání a hlavně sportovní hry, jako například fotbal, florbal, basketbal, volejbal. Tělesná výchova tvoří společně se sportem, turistikou a pohybovou rekreací základní složku tělesné kultury. V prostředí DD je TV pokrývána organizovanou pravidelnou činností, a to 1x týdně v rámci Sportovních her. Pravidelně je poté plánována v týdenních plánech výchovné činnosti jednotlivých vychovatelů. Plány jsou vždy přizpůsobovány možnostem dětí a klimatickým podmínkám. Zejména se jedná o stolní tenis, cyklistiku, sjezdové lyžování, běžky, turistiku, fotbal, tenis, volejbal, atd. TV je však organizována i mimo DD a to prostřednictvím ZČ (PKNJ, TJ NJ, ZUŠ, JUNÁK).

Požadovaný cíl v oblasti TV: Mladý člověk, který dokáže využít pohybu a sportování k radosti, relaxaci a zdraví.

ESV – Estetická výchova

Rozvíjí jedince v oblasti umění a krásy, klade si za cíl vychovávat adekvátní vnímání, chápání, citové prožívání a hodnocení umění a krásy. Seznamuje dítě s významnými uměleckými díly a s vývojem umění jako důležitého kulturního jevu. V prostředí DD zde řadíme především **Výtvarnou výchovu VV** (Keramika, Tvoření) a **Hudební výchovu HV** (hra na kytaru, flétnu). **Dramatickou výchovu DV, Literární, hudební a kulturní výchovu** - návštěvy společenských a kulturních zařízení (kino, divadlo, knihovna, akce města, školy), četba knih, poslech hudby, uspořádání vlastního představení pro vánoční besídku, seniory, sponzory.

Požadovaný cíl v oblasti ESV: Mladý člověk, který rozvíjí svoji uměleckou aktivitu a tvořivost a estetizuje vlastní osobnost. EV si klade za cíl nejen dítě, které je schopno krásu a jedinečnost produkovat, vytvářet, ale i vnímat, radovat se z ní, popisovat sdělovat ji druhým.

RČ - Rekreační činnost

Jsme rovněž **povinni zabezpečit dostatek prostoru pro regeneraci sil dítěte, jeho odpočinek a zábavu.** Vhodné jsou především aktivnější formy odpočinku (vycházky, turistické i jiné výlety do okolí - alespoň 1krát měsíčně), dále zde patří stolní a společenské hry. Preferujeme častý pobyt na čerstvém vzduchu, četbu (podpora návštěv knihovny mimo DD i v DD), neorganizovaná výtvarná výchova. Relativně pasivní činnosti (televize, internet, hudba) by se měly vždy řídit určitými pravidly – výběrovost pořadu, přiměřenost TV pořadu věku dítěte. Dítě má ve VŘ vymezenou dobu pro „sebe sama“. Respektujeme čas, kdy má dítě odpočívat a relaxovat. Nesnažme se hodnotit způsob a formu jeho odpočinku, s odstupem času se mu snažme nabídnout jiné, možné formy relaxace (nezávazná nabídka).

Požadovaný cíl v oblasti RČ: Mladý člověk, který je veselý, vyrovnaný, zdravý. Dítě, které ví o tom, že rekreace a relaxace jsou jeho nárokem a potřebou.

OP a OH - Ozdravná opatření, osobní hygiena

Upozorňovat děti na škodlivost kouření, zdůrazňovat jim výhody pobytu na čerstvém vzduchu, nabízet situace vhodné k otužování, podporovat přiměřené oblékání podle počasí, vytvářet a upevňovat hygienické návyky, podporovat péči o lůžkoviny, obuv, intimní hygienu. Důležitou složkou výchovy je organizování ozdravných pobytů dětí o prázdninách, léčebných pobytů v případě potřeby. Nápravný tělocvik – individuální dle potřeb dětí – jógová cvičení, plavání.

PSŽ – Příprava na samostatný život

Seznámení s tématem, připomínky, náměty - zásady demokracie, úmluva o právech dítěte, sociální zabezpečení. Příprava na povolání - rekvalifikace, uplatnění na trhu práce, hmotné zabezpečení, evidence uchazečů, jak žádat o práci, jak hledat uplatnění, návštěva Úřadu práce v Novém Jičíně. Oblast bytové problematiky - jak se žádá o přidělení bytu, jiné možnosti získání bytu, vlastnictví bytů, nájmy, platby za služby, občanské soužití, alternativní řešení, azylové domy apod.

Zdravotní péče - zdravotní pojištění, léčebné pobyty, hospitalizace, první pomoc. Matrika, evidence obyvatel, osobní doklady - jak a kde se vyřizuje a k čemu slouží občanský průkaz, cestovní pas, řidičský průkaz, návštěva matriky a příslušného referátu MěÚ. Sociální zabezpečení, důchody, přídatky na děti, sociální dávky - návštěva MěÚ sociální odbor a OSSZ Nový Jičín. Vedení domácnosti, spoření, termínované vklady, hypotéky, úvěry, platební, kreditní karty, směnky - návštěva KB Nový Jičín. Přestupky, trestná činnost, práva a povinnosti občanů - návštěva Policie ČR a městské policie, možná účast na hlavním líčení u Okresního soudu.

Pomoc v nesnázích, linka bezpečí, prevence soc. patologických jevů, drogy, gamblerství - návštěva Střediska výchovné péče, návštěva nízkoprahového zařízení.

Komunikace, manželství, rodina, výchova dětí. Základy společenského chování. Dědictví, trestní řízení, občanskoprávní spory, zákoník práce. Setkání s právníkem.

Požadovaný cíl v oblasti PSŽ: Mladý člověk, který je všestranně a komplexně připraven na vstup do samostatného života.

7.5 KLÍČOVÉ KOMPETENCE A JEJICH VÝCHODISKA

Rozvoj klíčových kompetencí je cílem výchovného a vzdělávacího působení na svěřené děti.

Klíčové kompetence se výchovně vzdělávacím procesem vzájemně prolínají a jsou univerzálně použitelné v různých situacích. Klíčové kompetence představují soubor požadavků na vzdělání, zahrnují vědomosti, dovednosti, postoje a hodnoty, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti a pracovní uplatnění.

7.5.1. Klíčové kompetence v předškolním vzdělávání

- **kompetence k učení** – dítě pozoruje, zkoumá, všímá si souvislostí a experimentuje, požívá jednoduchých pojmů, znaků, získává zkušenosti a používá je v dalším učení. Má základní poznatky o světě lidí, orientuje se v prostředí a dění okolo sebe. Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se okolo něho děje, chce všemu porozumět, raduje se z nových poznatků a dovedností. Učí se spontánně, ale i vědomě, dovede postupovat dle instrukcí, odhaduje své síly, učí se hodnotit výsledky svého učení i oceňovat výkony jiných, učí se s chutí, pokud dosáhne uznání a ocenění druhých.
- **kompetence k řešení problémů** – všímá si dění i problémů kolem sebe ve svém okolí, řeší problémy, na které stačí, samostatně řeší již mu známé a opakuje situace, při řešení problémů postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací – hledá různé možnosti – má vlastní, originální nápady, využívá dosavadní zkušenosti, fantazii, při řešení myšlenkových a praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení úloh, užívá matematické a číselné pojmy, vnímá základní matematické souvislosti, chápe, že neřešení problémů nevede k cíli, ale jejich včasné vyřešení je výhodou, uvědomuje si, že může situaci ovlivnit svou aktivitou, nebojí se chybovat, pokud se mu dostane pozitivního ohodnocení za úspěch nebo jen za snahu.
- **komunikativní kompetence** – ovládá řeč, mluví ve vhodně formulovaných větách, vyjadřuje samostatně své myšlenky, sdělení, otázky, rozumí slyšenému, umí vést smysluplný dialog, dokáže sdělovat své pocity, prožitky a nálady různými prostředky – řečovými, výtvarnými, dramatickými i hudebními., v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný a aktivní je výhodou, průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá pro kvalitnější komunikaci s okolím, využívá informativní a komunikativní prostředky – knihy, encyklopedie, telefon, audiovizuální techniku, počítač aj. Ví, že lidé hovoří i jinými jazyky, že je možno se jim učit a má vytvořeny základní předpoklady k učení se cizím jazykům.
- **sociální a personální kompetence** – samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej, uvědomuje si svou odpovědnost za své jednání a nese za ně důsledky, dítě vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost, umí projevit citlivost a ohleduplnost k druhým, ale ještě dětským způsobem, ve skupině dětí se umí prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech umí spolupracovat a domlouvá se, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla, je schopné respektovat druhé, přijímat a uzavírat kompromisy, spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a umí se jim přizpůsobit, při setkání s neznámými lidmi a v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování a komunikaci dokáže odmítnout, chápou,

že jsou lidé různí a umí být tolerantní, chápe, že nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

- **činnostní a občanské kompetence** – své činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat. Zná své silné a slabé stránky, odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem. Chápe, že se může rozhodnout svobodně, ale že za svá rozhodnutí odpovídá, má smysl pro povinnost ve hře, v práci i v učení, k povinnostem a úkolům přistupuje odpovědně, váží si práce a úsilí druhých. Dítě se zajímá o dění kolem sebe, o druhé, chápe, že činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a naopak, že lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a malá aktivita mají své nepříznivé důsledky, spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat a dodržovat, uvědomuje si svá práva a práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, chápe, že se podílí na tvorbě prostředí v jakém žije a že svým chováním a přístupem ho může ovlivnit, dbá na své osobní zdraví a bezpečí druhých, chová se zodpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolí

7.5.2. Klíčové kompetence v základním vzdělávání

- **kompetence k učení** – vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení, vyhledává a třídí informace a jejich propojením a pochopením je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a v praktickém životě, užívá obecné termíny, znaky a symboly, dává si věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy, samostatně experimentuje, získané zkušenosti a poznatky porovnává, kriticky posuzuje a dělá z nich závěry pro budoucnost, poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok, plánuje jakým způsobem své učení zdokonalit, kriticky hodnotí výsledky svého snažení a mluví o nich.
- **kompetence k řešení problémů** – vnímá nejrozličnější problémy ve škole i mimo ni, pozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí způsob řešení problému a využívá k tomu vlastní úsudek a zkušenosti, vyhledává informace vhodné k řešení problému, využívá získané vědomosti a zkušenosti a vytrvalé hledá řešení problému. Samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy. Ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy využívá při řešení podobných problémů nebo vzniklých nových situací, sleduje vlastní pokrok při řešení problémů. Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen obhájit svá rozhodnutí a řešení, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.
- **kompetence komunikativní** – formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu. Naslouchá radám a názorům druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, aktivně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje. Rozumí různým typům textu a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiným informačním a komunikačním prostředkům, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění, využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem a k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití s ostatními lidmi.
- **kompetence sociální a personální** – účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu a na základě poznání nebo přijetí nové role

v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce, podílí se na vytvoření příjemné atmosféry v týmu, vytváří a upevňuje dobré mezilidské vztahy a to na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, v případě potřeby poskytne pomoc nebo požádá o pomoc. Chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení úkolu, ocenění zkušeností druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají. Vytváří pozitivní obraz o sobě samém, to podporuje jeho sebedůvěru a jeho samostatný rozvoj, ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

- **kompetence občanské** – respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí, chápe principy zákonů a společenských norem, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu, rozhoduje se zodpovědně dle dané situace, poskytne dle svých možností pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, respektuje, chrání a ocení naše tradice i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit, chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a rozvoje společnosti
- **kompetence k pracovní** – používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje daná pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky, přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenskému významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí a ochrany kulturních a společenských hodnot. Využívá získané znalosti a zkušenosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, dělá podložená, potřebná rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření, orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe riziko, cíl, podstatu a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

7.5.3. Klíčové kompetence ve středním odborném vzdělání

- **kompetence k učení** – vzdělávání a učení směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli: mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání, ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky, umět pracovat různými technikami s textem, umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný, s porozuměním poslouchat mluvené projevy a pořizovat si poznámky, využívat k učení různé informační zdroje, včetně svých zkušeností a zkušeností jiných lidí, sledovat a hodnotit svůj pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí a znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.
- **kompetence k řešení problémů** – vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. aby absolventi uměli – porozumět zadanému úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsoby řešení, popř. varianty řešení, zdůvodnit je, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu, umět uplatňovat při řešení problému různé metody / logické, matematické, empirické/ a myšlenkové operace, volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve, spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi – týmové řešení.

- **komunikativní kompetence** – vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli: vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci, prezentovat se v mluvených i psaných projevech, formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně, účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty a souvislé texty na běžná i odborná témata. Dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii, umět zaznamenávat podstatné myšlenky a údaje z textů či projevů jiných lidí – přednášky, diskuse, porady apod. Vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování, dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí – ovládat nejméně jeden cizí jazyk, dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace – porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v ústní i v písemné formě, chápat výhody znalosti cizích jazyků pro život i pracovní uplatnění, být motivován k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.
- **personální a sociální kompetence** – vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, absolventi by měli: posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích, stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek, reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku. Ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí, mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický a duševní rozvoj, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislosti, adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotný, pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností. Přijímat a plnit svěřené úkoly, podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých, přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.
- **občanské kompetence a kulturní povědomí** - Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné k životu v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury. Absolventi by měli: jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí, vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci, jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování demokratických hodnot, uvědomovat si vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, zajímat se aktivně o společenské a politické dění u nás i ve světě, chápat význam životního prostředí pro člověka jednat v duchu udržitelného rozvoje. Uznávat hodnotu života, uvědomovat si zodpovědnost za svůj život a spoluzodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních, uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu, podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.
- **kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám** – Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení. Absolventi by měli: mít

odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám, mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze, mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady, umět získat a vyhodnocovat informace o pracovních a vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání, vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle. Znat obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků, rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání. Dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

- **matematické kompetence** – Vzdělání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn. že absolventi by měli: správně používat a převádět běžné jednotky, používat pojmy kvantifikujícího charakteru, provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy, nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení, číst a vytvářet různé formy grafického znázornění – tabulky, grafy, diagramy, schémata apod. Aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i v prostoru, efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných životních situacích.
- **kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi** – Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali s osobním počítačem a jeho základním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi. Absolventi by měli: pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informační a komunikační technologie, pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením, učit se používat nové aplikace, komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace, získávat informace z otevřených zdrojů, zejména s využitím celosvětové sítě Internet. Pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích / tištěných, elektronických, audiovizuálních /, a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií, uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní

7.5.4. Klíčové kompetence zájmového vzdělávání

Po ukončení zájmového vzdělávání si vytvoří účastník téměř shodné klíčové kompetence jako dítě nebo žák shodného věku po ukončení předškolního, základního nebo středního vzdělávání. Obsah kompetencí zájmového vzdělávání je trochu odlišný, proto je nutné obsah klíčových kompetencí použít přiměřeně.

Odborné kompetence účastníka zájmového vzdělávání

Všechny odborné kompetence v jednotlivých úrovních děti získávají v rámci zájmových kroužků.

❖ základy zájmového vzdělávání (1 školní rok)

a/ Kompetence k realizaci zájmového vzdělávání

- aktivně objevuje a poznává své zájmy a nadání
- zná základy ZČ
- zná základní terminologii příslušné ZČ
- uvědomuje si nutnost efektivního hospodaření s prostředky při provozování ZČ
- zná zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při provozování ZČ
- uvědomuje si nutnost spolupráce při provozování ZČ

b/ Kompetence k aktivnímu využívání volného času

- dovede vymezit rozdíl mezi dobou pro plnění pracovních povinností, dobu plnění dalších povinností a volným časem
- uvědomuje si nutnost aktivního využívání volného času
- má přehled o možnostech využívání volného času
- umí posoudit vhodnost či nevhodnost nabízené aktivity
- zná zásady zdravého životního stylu a zásady relaxace
- volný čas využívá k seberealizaci
- uvědomuje si nutnost efektivního hospodaření s prostředky při aktivitách ve volném čase
- zná zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při aktivitách ve volném čase

❖ další rozvoj dítěte v rámci zájmového vzdělávání po ukončení základů zájmového vzdělávání

a/ Kompetence k realizaci zájmové činnosti

- rozvíjí své zájmy a nadání
- je schopen realizovat ZČ
- vyjadřuje se přiměřeně a přesně v příslušné ZČ
- orientuje se v právní úpravě oblasti ZČ, vyhledává příslušné právní předpisy a je schopen s nimi pracovat
- umí efektivně hospodařit s prostředky určené na ZČ
- dbá na bezpečnost a ochranu zdraví při ZČ
- umí spolupracovat při ZČ

b/ Kompetence k aktivnímu využívání volného času

- umí rozlišovat dobu pro plnění pracovních povinností, dobu pro plnění dalších povinností a volný čas
- dovede aktivně využívat volný čas
- umí plánovat, organizovat a řídit svůj volný čas – dobu odpočinku a relaxace
- umí posoudit vhodnost či nevhodnost, umí říci ne na nevhodné aktivity
- má vytvořeny návyky k zdravému životnímu stylu dokáže kompenzovat pracovní nasazení a stres vhodnými a přiměřenými aktivitami
- vyhledává a třídí informace vedoucí k výběru vhodných aktivit k seberealizaci dle osobních dispozic
- orientuje se v právní úpravě oblasti volného času, vyhledává příslušné právní předpisy a je schopen s nimi pracovat
- umí efektivně hospodařit s prostředky při aktivitách ve volném čase
- dbá na bezpečnost a ochranu zdraví při aktivitách ve volném čase

7.6 INTERNÍ KROUŽKY ORGANIZOVANÉ DĚTSKÝM DOMOVEM

7.6.1 Sportovní hry pro chlapce – vede Bc. František Hasalík

Stručná charakteristika:

Do sportovních her (dále jen SH) jsou každoročně zařazováni chlapci, a to zpravidla na začátku školního roku nebo v jeho průběhu (dle příchodu dítěte). SH jsou pro přihlášené povinné, absenci dítěte je nutno omluvit vychovatelem dítěte. Sportovní hry jsou organizovány vždy v pondělí odpoledne, vede je zástupce ředitele. Náplní sportovních her je fotbal. Sportovní hry začínají poučením o bezpečnosti a zásadách sportování, dále pak společnou rozcvičkou, zhodnocením uplynulého týdne, a to jak z pohledu sportovních událostí ze světa sportu, tak i z pohledu života v DD. SH se v závislosti na klimatických podmínkách odehrávají na víceúčelovém hřišti DD nebo v tělocvičně SŠ. Ukončení SH je spojeno s vyhodnocením činností, pochvalou, rozбором konkrétních herních situací, kritikou. Součástí SP je docházkový list.

Organizační formy výchovně vzdělávací práce:

Hromadná – sportování v rámci družstev, která jsou sestavena z chlapců všech rodinných skupin, všech věkových kategorií. Setkávání se na turnajích pořádaných mezi jednotlivými DD, měření sil se spřátelenými organizacemi.

Individuální – zhodnocení sportovního výkonu konkrétního dítěte vychovatelem, výběr a zařazení vybraného dítěte do odpovídajícího družstva za účelem posílení jeho kompetencí, či kompenzace jeho slabin. Individuální ocenění dítěte a prezentace jeho úspěchu v DD i např. na webových stránkách.

Výchovné metody a výchovně vzdělávací cíle:

Metoda příkladu, vzoru

cíl: jedinec vnitřně ztotožněný se vzorem (vychovatelem – aktivním sportovcem)

Metoda kladení požadavku

cíl: jedinec s vnitřně přijatým požadavkem, jedinec uvědomující si význam požadavku

Metoda přesvědčování

cíl: jedinec chápající argumenty, rozumějící příkladům pro doložení jednotlivých tvrzení, jedinec pozitivně motivovaný ke sportovnímu výkonu

Metoda povzbuzování (stimulace)

cíl: dlouhodobě, postupně motivovaný, úspěšný jedinec

Metoda soutěže

cíl: jedinec s touhou být v dané činnosti lepší než konkurent, při jasně stanovených pravidlech, kvalitativně vyvážených družstvech (aby po vyhlášení vítěze nedošlo k vyostření rivality mezi soutěžícími celky a k přenesení těchto vztahů mimo "soutěžní pole")

Metoda kooperace

cíl: jedinec schopný fungovat v rámci kolektivu, schopen vlastní dílčí činností přispívat k úspěchu celku

Metoda rituálu

cíl: atmosféra sounáležitosti a jakési obřadnosti a výjimečnosti daného okamžiku

Klíčové kompetence:

Kompetence k řešení problémů – řešení nových herních situací na základě předešlé (osvojené) herní zkušenosti, aplikace prvků dříve osvojené herní strategie

Kompetence komunikativní – schopnost domluvit se, komunikovat a dosáhnout tak jednotně stanoveného cíle, dohoda na herní strategii.

Kompetence sociální a personální - spolupráce a vzájemná pomoc – sportování v družstvech, vytváření společných herních situací, respektování strategií druhých, společná snaha o dosažení kvalitního výsledku. Kooperace, pomoc, podpora.

Kompetence občanské - pozitivní vztah k aktivnímu sportování a sportu, sportovním informacím, ke zdravému životnímu stylu, smysluplnému trávení volného času.

7.6.2 Keramický kroužek – vede Bc. Hana Zumerová

Stručná charakteristika:

Do kroužku jsou zapojeny děti všech věkových skupin, děvčata i chlapci, ze všech rodinných skupin. Ke kroužku je zpracována samostatná, rozsáhlá metodika.

Organizační formy výchovně vzdělávací práce:

Hromadná, individuální, společná práce vychovatele a vychovávaných

Hromadná – práce v rámci skupin, které jsou sestaveny z dětí různých věkových kategorií. Vzniká zde pocit sounáležitosti, vnímání práce v kolektivu. Vhodná komunikace ve skupině – popisování předmětu, který se bude vyrábět, plánování postupu práce, dosahování cíle kooperací – společná snaha převyšuje individuální. Společné akce dětí – Den sociálních služeb, Jarmarky s Albertem, školení k Jarmarkům.

Individuální – požadavky na děti se stanoví na základě dobré znalosti každého jednotlivého dítěte, přihlíží se k jejich věku, schopnostem a možnostem.

Společná práce vychovatele a vychovávaného: úspěch výchovného procesu bývá podmíněn přímou účastí vychovatele ve výchovném procesu. Vychovatel je pro děti vzorem ve všech směrech. Děti jej neustále pozorují a napodobují. Velká pozornost by měla být věnována dětem nejistým, bezradným, s malou fantazií. Vlastní práce by však neměla být narušována zásahem dospělé osoby. Ta může poradit, připomenout, povzbudit. Dětem se rovněž nesmí vnucovat pohled dospělého člověka na určitou věc, je třeba respektovat způsob „vidění“ dětí.

Výchovné metody a výchovně vzdělávací cíle:

Metoda pozorování a komentování – pozorování okolního života, vnímání předmětů denní potřeby. Pozorování doprovázíme vysvětlením. Je třeba pojmenovat správný název objektu i správně označit vše, co s pozorovaným objektem souvisí. Při pozorování předmětů uplatňujeme zásadu názornosti.

Cíl: Jedinec schopný vnímat okolní svět, aplikovat pozorované do pracovních postupů, jedinec užívající správné výrazy.

Metoda hodnocení – děti jsou vedeny od jejich úzkého zájmu jen o vlastní výkon a jeho výsledek, k všímání si a poznávání keramických výrobků ostatních dětí. Proto u mladších hodnotíme sami, u starších dětí již dochází k vzájemnému posuzování, pozorování, srovnávání i obhajobě díla při rozboru dětí mezi sebou. V tomto případě je úloha vychovatele usměrňující, děti jsou povzbuzovány formou otázek. Tak dochází k rozhovorům, k výměně názorů mezi dětmi a často se objevují náznaky kritiky a sebekritiky v souvislosti s výsledkem činnosti a zobrazování tématu.

Cíl: Jedinec schopný vyslovovat názor, argumentovat, hledat kompromisní řešení.

Metoda opakování – uplatňuje se modelování z paměti, děti se učí přesnosti a pečlivosti, dochází k postupnému zdokonalování jejich výrobků. Mají možnost jednotlivé práce porovnávat a docházejí k závěru, že ta poslední je opět o něco lepší než předcházející. Tím je pro ně práce motivující.

Cíl: Jedinec jistý, ovládající opakované činnosti, zdokonalující se.

Klíčové kompetence:

Kompetence k řešení problémů - děti jsou vedeny k využívání tvořivého přístupu a vlastních zkušeností při řešení problémů, k objevování různých variant řešení a vytrvalému hledání řešení.

Kompetence komunikativní - děti si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek, popisují postup práce - děti jsou vedeny k užívání správné terminologie.

Kompetence sociální a personální - děti jsou vedeny ke spolupráci a vzájemné pomoci - děti pracují ve skupině, vytváří společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku - děti jsou učeny podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, ocenit zkušenosti druhých a přispívat k utváření dobrých vztahů v kolektivu.

Kompetence občanské - děti si vytvářejí pozitivní vztah k práci a jsou vedeny k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce - děti na základě jasných kritérií hodnotí své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní - děti dodržují obecná pravidla bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků - děti jsou vedeny ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů - děti správně a zodpovědně zacházejí s pracovními pomůckami.

7.6.3 Kroužek tvoření – vede Monika Bučková

Stručná charakteristika:

Do kroužku jsou zapojovány děti ze všech rodinných skupin, různého věku a pohlaví. Kroužek vytváří předpoklady pro vnímání estetické kvality světa a vlastního života. Různorodé výtvarné prostředky, které jsou využívány při tvůrčích činnostech, jsou nástrojem pro sebevyjádření a seberealizaci každého dítěte podle jeho individuálních schopností. Tvoření umožňuje vyjádřit vnitřní svět fantazie, představ, emocí, zkušeností a poznatků. Rozvíjí schopnost komunikovat prostřednictvím barev, linií a tvarů a má pozitivní vliv na emoční rozvoj, vnímavost, poznání a socializaci dětí. Tvoření umožňuje rozvoj vlastních tvůrčích schopností prostřednictvím vlastní tvorby, vnímáním a interpretací produkce vlastní i ostatních. Toto poznávání směřuje jednak k schopnosti koncentrovat pozornost a usilovat o sebevyjádření a seberealizaci a zároveň k obohacování komunikace slovní a zejména mimoslovní využíváním vyjadřovacích prostředků jednotlivých druhů umění, k rozvíjení vnímavosti, obraznosti, představivosti, fantazie a intuice.

Dětem umožňujeme získávat zkušenosti při samostatné i společné tvůrčí činnosti, komunikovat o různých podobách řešení, přijímat i nová neobvyklá řešení.

Organizační formy výchovně vzdělávací práce:

- individuální - samostatná práce
- skupinová - kolektivní práce

Výchovné metody a výchovně vzdělávací cíle:

Metoda pozorování a komentování – pozorování okolního života, vnímání předmětů denní potřeby a přírody. Pozorování doprovázíme vysvětlením. Je třeba pojmenovat správný název objektu i správně označit vše, co s pozorovaným objektem souvisí. Při pozorování předmětů uplatňujeme zásadu názornosti.

Cíl: Jedinec schopný vnímat okolní svět, aplikovat pozorované do pracovních postupů, jedinec užívající správné výrazy.

Metoda hodnocení – děti jsou vedeny od jejich úzkého zájmu jen o vlastní výkon a jeho výsledek, k všímání si a poznávání výrobků ostatních dětí. Proto u mladších hodnotíme sami, u starších dětí již dochází k vzájemnému posuzování, pozorování, srovnávání i obhajobě díla při rozboru dětí mezi sebou. V tomto případě je úloha vychovatele usměrňující, děti jsou povzbuzovány formou otázek. Tak dochází k rozhovorům, k výměně názorů mezi dětmi a často se objevují náznaky kritiky a sebekritiky v souvislosti s výsledkem činnosti a zobrazování tématu.

Cíl: Jedinec schopný vyslovovat názor, argumentovat, hledat kompromisní řešení.

Metoda opakování – uplatňuje se vytváření výrobků z paměti, děti se učí přesnosti a pečlivosti, dochází k postupnému zdokonalování jejich výrobků. Mají možnost jednotlivé práce porovnávat a docházet k závěru, že ta poslední je opět o něco lepší než předcházející. Tím je pro ně práce motivující.

Cíl: Jedinec jistý, ovládající opakované činnosti, zdokonalující se.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení - Praktickými ukázkami a výkladem pomáháme dětem získat praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření. Seznamováním s různými výtvarnými technikami a prostředky si děti prohlubují praktické i teoretické znalosti. Opakováním výtvarných technik učíme děti získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě.

Kompetence k řešení problémů - Vhodným výběrem námětů vedeme děti k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek. Zadáváním vhodných úkolů vedeme děti, aby rozpoznali výtvarný problém a hledali nejvhodnější řešení.

Kompetence komunikativní - Vhodnými metodami, formami práce vedeme děti k poznání významu výtvarné komunikace. Vhodnými formami práce a dodržováním pravidel chování vedeme děti k schopnosti vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých. Diskusí nad vlastní tvorbou i tvorbou ostatních učíme děti naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na ně reagovat.

Kompetence sociální a personální - Dodržováním vnitřního řádu a dohodnutých pravidel chování vedeme děti k orientaci základních mravních hodnot a uplatňování základních pravidel společenského chování. V tvůrčím procesu a při vnímání umělecké produkce v samostatné i týmové práci žáků, podporujeme schopnost jednat zodpovědně vůči vlastní osobě i druhým a přispíváme tak k vytváření vstřícných mezilidských vztahů.

Kompetence pracovní - Pravidelnou realizací výtvarného záměru nabízíme dětem širokou škálu aktivit, prostřednictvím, kterých děti získávají nezbytné pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti. Dodržováním vnitřního řádu a dohodnutých pravidel chování vedeme děti při tvůrčích výtvarných činnostech k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci i hygieny práce. Vhodnými formami práce učíme děti chápat význam výtvarné práce a možnost vlastního zapojení, uplatnění a seberealizace ve společnosti, v každodenním životě.

7.6.4 Kroužek vaření – vede Milan Králík

Stručná charakteristika:

Do zájmového kroužku vaření docházejí děti různých věkových skupin, různého pohlaví, zpravidla dvakrát měsíčně. Různorodá skupina dětí mezi sebou velmi dobře spolupracuje. Starší, zkušenější a manuálně zručnější pracují ve skupině s těmi mladšími tak, že celková činnost připomíná rodinnou atmosféru. Děti zde postupně získávají potřebné praktické dovednosti, učí se základům zpracování potravin, skladbě jídelničku, správnému stolování, zacházení s kuchyňskými pomůckami, mytí, utírání a uklízení nádobí, obsluze spotřebičů. Seznamují se s přípravou jednoduchých teplých i studených pokrmů, úpravou salátů, pečením moučníků. V činnosti kroužku se odráží i sezónní práce v kuchyni a lidové zvyky a tradice v období svátků např. (pečení vánočního cukroví a perníčků, pečení velikonočního beránka, barvení vajec atd.) Kroužek vaření je rovněž zaměřen na přípravu klasických českých jídel (bramboráky, palačinky, žemlovka). Společně zhotovené pokrmy malí kuchaři velmi rádi ochutnávají, konzumují a hodnotí.

Organizační formy výchovně vzdělávací práce:

- nácviky jednoduchých postupů
- práce ve skupinách
- samostatná práce

Výchovné metody:

Cílem vzdělávacího okruhu je získání znalostí základních pojmů, dovedností při přípravě pokrmů s uplatňováním zásad racionální výživy, správném skladování a zpracování potravin i základních poznatků o správném stolování. Důraz je kladen na vytvoření návyků dětí k dodržování osobní i provozní hygieny a hygieny prostředí a hospodárnému využívání potravin s ohledem na životní prostředí.

Výchovně vzdělávací cíle:

- Osvojení základních vědomostí z oblasti správné výživy.
- Zvládnutí základních vědomostí z oblasti výživy a uplatňování zásad správné výživy při přípravě pokrmů.
- Osvojení technologických postupů při přípravě pokrmů.
- Získání základních dovedností pro plánování činností spojených s hospodárným nakupováním, uchováváním, skladováním a zpracováním potravin.
- Dodržování odpovídajícího společenského chování a zvládnutí správného stolování a využívání

získaných poznatků v praktickém životě.
- Dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení - Praktickými ukázkami a vlastním přístupem vedeme děti ke kritickému postoju, k využívání dříve nabytých vědomostí a dovedností a k hledání vlastních postupů. Vhodným výběrem témat umožňujeme dětem pracovat s odbornou literaturou, pracovat podle technologických postupů a dalších dostupných materiálů.

Kompetence k řešení problémů - Na modelových příkladech vedeme děti ke správnému vyhodnocení úkolu a následně ke správnému řešení pracovního úkolu. Volbou správného postupu řešení učíme děti promýšlet pracovní postup praktických cvičení, při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, zjištěné poznatky se tak aplikují v praxi.

Kompetence komunikativní - Zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme děti naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení. Vytvářením modelových situací učíme děti rozumět a správně používat technické informace, technologický postup, návody, obrazový materiál. Diskuzí vedeme s dětmi k obhajobě svého názoru, ale i respektování názoru druhých. Využíváním informačních zdrojů vedeme děti k získávání nových poznatků. Vhodným zadáváním úkolů, při kterých děti spolupracují, vedeme děti, aby na sebe brali ohledy.

Kompetence sociální a personální - Utvářením příjemné atmosféry v týmu vedeme děti k účinné a bezkonfliktní spolupráci ve skupině, spolupracují při řešení problémů, uvědomují si své úlohy ve skupině, přispívají k diskuzi a respektují názory jiných, učí se věcně argumentovat. Praktickými příklady učíme děti rozpoznat nevhodné a rizikové chování při práci a uvědomovat si jeho možné důsledky a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy. Vhodným klimatem ve skupině vedeme děti k respektování zkušenějšího jedince a využívání jeho schopností a umožňujeme tak zažít úspěch a posílit sebevědomí.

Kompetence pracovní - Soustavným procvičováním vedeme děti k zvládnutí základních pracovních dovedností a technologických postupů. Dodržováním dohodnutých pravidel chování učíme děti bezpečně a účinně používat nástroje, vybavení a materiály. Vhodnými teoretickými i praktickými ukázkami vedeme děti k získávání základních pracovních návyků, postupů a dodržování pravidel bezpečnosti práce a hygieny práce. Vhodnou motivací vedeme děti k pochopení významu práce a možnosti zapojení do pracovního procesu, k reálnému posouzení a respektu své práce i práce ostatních. Prostřednictvím vhodných forem praktických činností vedeme děti k poznání pracovních činností, které pomáhají utvářet záliby a profesní orientaci žáka v budoucnosti. Dodržováním vnitřního řádu, dohodnutých pravidel chování učíme děti dodržovat BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany. Dodržováním vnitřního řádu, dohodnutých pravidel chování učíme děti používat osobní ochranné pracovní prostředky podle prováděných činností. Soustavným opakováním jednotlivých činností a diskuzí učíme děti spolupodílet se na vytváření bezpečného pracovního prostředí. Vhodnými formami práce učíme děti nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí.

Kompetence usilovat o kvalitu své práce - Dodržováním pracovních technologických postupů a dohodnutých pravidel chování učíme děti respektovat normy a předpisy. Pravidelným procvičováním a opakováním učíme děti pracovat podle instrukcí nebo návodu, případně za pomoci druhé osoby, pracovat v souladu s technologickými postupy. Praktickými a teoretickými

ukázkami učíme děti vhodně zvolit materiály, vybrat a používat správné pracovní nástroje, pomůcky a technické vybavení podle druhu vykonávané činnosti. Prezencí vlastní práce vedeme děti ke kontrole a hodnocení kvality své vykonané činnosti.

Kompetence připravovat jednoduché pokrmy a nápoje, dodržovat hygienické požadavky při jejich přípravě - Pravidelným procvičováním vedeme děti připravovat pokrmy a nápoje v souladu s technologickými postupy. Dodržováním bezpečnostních předpisů a soustavným opakováním činností vedeme děti zabezpečení inventáře po jeho použití a čištění, provádět sanitaci, úklid, čištění zařízení a prostor pro výrobu a skladování pokrmů. Dodržováním hygienických předpisů vedeme děti ke správnému skladování surovin a nápojů dle jejich druhů. Dodržováním hygienických a bezpečnostních předpisů vedeme děti k dodržování osobní hygieny a hygieny práce v průběhu pracovních činností.

7.6.5 Sportovní kroužek – vede Bc. Václav Novotný

Stručná charakteristika:

Tento kroužek je zaměřen na rozvoj pohybových dovedností dětí, na udržování jejich fyzické kondice. Především je kladen důraz na pochopení významu fair – play hry, na aktivní trávení volného času a na následnou relaxaci. Kroužek svou pravidelností navede děti ke smysluplnému využívání volného času a pomůže dětem pochopit sport jako prostředek ke zdravému životnímu stylu. Jedná se především o míčové hry, cyklistiku, pohybové hry a posilování.

Organizační formy výchovně vzdělávací práce:

Hromadná – při kolektivních míčových hrách sestavování družstev, jejich organizace.

Individuální – při posilování či individuálním cvičení jednotlivce. Názorné předvedení cviku, sportovního úkonu, pomoc při jeho provedení a závěrečné zhodnocení. Motivace a podpora jedince ve zdokonalování a posílení jeho sebevědomí.

Výchovné metody a výchovně vzdělávací cíle:

Metoda vzoru

cíl: jedinec se ztotožňuje se vzorem (vychovatel)

Metoda kladení požadavku

Cíl: jedinec chápe význam požadavku

Metoda povzbuzování

Cíl: jedinec je systematicky dlouhodobě motivován ke sportovnímu výkonu

Metoda soutěže

Cíl: jedinec je podporován k ambicím být v dané aktivitě lepší než soupeři za jasně daných pravidel

Metoda kooperace

Cíl: skupinová sounáležitost

Klíčové kompetence:

Kompetence k řešení problémů – jedinec je schopný vyřešit sportovní situaci na základě předešlé zkušenosti.

Kompetence komunikativní – schopnost jedince se domluvit v kolektivu, dohodnout se na strategii, průběhu či cíli.

Kompetence sociální a personální – jedinec dodržuje zásady sportovního chování, spolupracuje a pomáhá spoluhráčům

Kompetence občanské - pozitivní vztah k aktivnímu sportování a sportu, sportovním informacím, ke zdravému životnímu stylu, smysluplnému trávení volného času.

7.6.6 Cyklisticko lyžařský kroužek – vede Bc. Martina Macháňová

Stručná charakteristika:

Tato zájmová činnost je zaměřena na udržování fyzické kondice formou cyklistických výletů, v zimní období lyžování. Děti jsou motivovány ke zdravému životnímu stylu, od kvalitní stravy až po pravidelnou organizaci volného času. Součástí každé organizované hromadné či individuální akce je poučení dětí o bezpečnosti a vyhodnocení daného dne kroužku po jejich skončení. Vychovatelka se rovněž účastní akcí pořádaných nadacemi a jinými organizacemi – dopravní soutěže, BESIP, apod. Jako zdravotník dbá na problematiku první pomoci a předlékařské pomoci.

Organizační formy výchovně vzdělávací práce:

Hromadná – při vyjíždkách, lyžování, akcích.

Individuální – při individuální činnosti jednotlivce. Názorné předvedení sportovního úkonu, pomoc při jeho provedení a závěrečné zhodnocení. Motivace a podpora jedince ve zdokonalování a posílení jeho sebevědomí.

Výchovné metody a výchovně vzdělávací cíle:

Metoda vzoru

cíl: jedinec se ztotožňuje se vzorem (vychovatel)

Metoda kladení požadavku

Cíl: jedinec chápe význam požadavku

Metoda povzbuzování

Cíl: jedinec je systematicky dlouhodobě motivován ke sportovnímu výkonu

Metoda soutěže

Cíl: jedinec je podporován k ambicím být v dané aktivitě lepší než soupeři za jasně daných pravidel

Metoda kooperace

Cíl: skupinová sounáležitost

Klíčové kompetence:

Kompetence k řešení problémů – jedinec je schopný vyřešit sportovní situaci na základě předešlé zkušenosti.

Kompetence komunikativní – schopnost jedince se domluvit v kolektivu, dohodnout se na strategii, průběhu či cíli.

Kompetence sociální a personální – jedinec dodržuje zásady sportovního chování, spolupracuje a pomáhá spoluhráčům.

Kompetence občanské - pozitivní vztah k aktivnímu sportování a sportu, sportovním informacím, ke zdravému životnímu stylu, smysluplnému trávení volného času.

7.6.7 Kroužek kulturní výchovy – vede Ing. Alena Horváthová

Stručná charakteristika:

Do kroužku jsou zapojovány děti ze všech rodinných skupin, různého věku a pohlaví. Úkolem kroužku je vyvážit převažující zájem dětí o sport a nabídnou jim aktivity z celkové škály kulturních akcí. Vychovatelka v rámci kroužku zabezpečuje předplatné pro menší a větší děti v novojičínském Beskydském divadle, nabízí dětem v průběhu celého školního roku možnost zúčastnit se akcí, jako jsou např. činohra, balet, výstavy, muzea, opera-opereta, koncert, atd. Při organizování kroužků dává přednost akcím v Moravskoslezském kraji.

Organizační formy výchovně vzdělávací práce:

Hromadná – Zájezdy, výlety, více dětí. Posiluje se skupinová spolupráce a komunikace, úroveň sebevyjádření, ale také naslouchání druhým, schopnost adaptace a budování důvěry.

Individuální – zaměření se na konkrétní dítě a jeho přání. Je zde prostor pro čistě individuální práci na všech úrovních.

Cíle:

- zlepšení komunikačních schopností
- interakce s okolím
- uvědomování si okamžiku jedinečnosti, pěkné oblékání, klidné vystupování
- zvýšení schopnosti integrace do společnosti
- kontakt s estetickým prožitkem a zážitkem
- rozpoznání svých vlastních pocitů a zvýšení schopnosti sebevyjádření
- uvolnění bariér, které brání dítěti v sebevyjádření
- relaxace - pomoc dítěti zvládat jeho problémy související s denním životem

Metoda příkladu, vzoru

cíl: jedinec vnitřně ztotožněný se vzorem (vychovatelem)

Metoda kladení požadavku

cíl: jedinec s vnitřně přijatým požadavkem, jedinec uvědomující si význam požadavku

Metoda povzbuzování (stimulace)

cíl: dlouhodobě, postupně motivovaný, úspěšný jedinec

Metoda rituálu

cíl: atmosféra sounáležitosti a jakési obřadnosti a výjimečnosti daného okamžiku

Klíčové kompetence:

Kompetence sociální a personální – snižování sociálního handicapu, jedinec informovaný, kulturně vzdělaný, osobnostně vybavený

Kompetence občanské - pozitivní vztah ke kultuře obecně, k jejímu významu ve společnosti a k jejímu dějinnému významu v životě člověka zdravému životnímu stylu, smysluplnému trávení volného času, možnost vlastní tvorby.

7.6.8 Kroužek dílenských prací – občasně vede Bc. František Hasalík**Stručná charakteristika:**

Do kroužku dílenských prací jsou zapojováni zejména chlapci, a to ve věku od 8 do 18 let. Kroužku se chlapci zúčastňují s ohledem na jejich další volnočasové aktivity a aktuální přítomnosti ve dni konání kroužku. Počet chlapců v kroužku bývá volen s ohledem na kapacitu dílny, na počet kusů nářadí, rovněž jsou zohledňována specifika pracovních činností. Účast je omezena maximálně na 8 chlapců, ti se v pracovních činnostech střídají. Náplní kroužku je zejména seznamování chlapců s dílenským nářadím, jeho využíváním, pracovními postupy a dodržování bezpečnosti při práci. Před zahájením kroužku, jsou vždy chlapci poučeni o dodržování bezpečnosti při práci. Vychovatel je seznámí s plánovanou činností, názorně je předveden pracovní postup. Kroužek bývá realizován jak v prostorách dílny, tak v ostatních prostorách DD, při příznivých klimatických podmínkách venku. Při ukončení, jsou hodnoceny jednotlivé výkony.

Organizační formy výchovně vzdělávací práce:

Skupinová – práce ve skupinách, které jsou tvořeny staršími i mladšími chlapci, aby starší mohli být vzorem a oporou při práci mladším.

Individuální – při provádění práce vychovatel působí na jednotlivé děti radou i dopomocí, hodnotí jejich snahu, postup při práci i výsledek činnosti.

Výchovné metody a výchovně vzdělávací cíle:

Metody: příkladu, přiměřenosti, postupnosti, soustavnosti, vzoru, hodnocení, ocenění, odměny, pomoci, spolupráce.

Výchovně vzdělávacím cílem je dosažení co nejlepších znalostí, vědomostí a praktických dovedností, samostatnost a pečlivost při práci, schopnost spolupráce, vytvoření kladného vztahu k práci u jednotlivců.

Klíčové kompetence:

Kompetence pracovní - umí samostatně a tvořivě přemýšlet a pracovat, dokáže si zorganizovat pracovní prostor a postup práce, práci dokončí, získává pozitivní vztah k práci, získá profesní orientaci.

Kompetence k řešení problémů získané teoretické poznatky a praktické dovednosti umí tvořivě využít v praxi.

Kompetence komunikativní dokáže se vyjadřovat, formulovat své myšlenky.

Kompetence sociální a personální dokáže spolupracovat s ostatními a respektovat jejich prostor.

7.6.9 Příprava na samostatné bydlení – Mgr. Michal Pokorný, Marcela Moravčíková

Stručná charakteristika:

Kroužek Příprava na samostatné bydlení (dále jen PSB) je určen pro děti v DD, které dosáhly věku minimálně 16- ti let. K realizaci PSB jsou k dispozici v DD dva cvičné pokoje, společná kuchyňka a koupelna se záchodem. Náplní kroužku je příprava dítěte na opuštění ústavního zařízení tak, aby byl jeho vstup do samostatného života co nejsnadnější a dítě se orientovalo v činnostech sebeobsluhy, vedení domácnosti, orientovalo se na poli finančním a informačním a osvojilo si komunikační a sociální dovednosti. Dítě, které bude cvičný byt obývat je povinno dodržovat všechny body Ubytovacího řádu cvičného bytu a opatrovat vybavení, které je zapsáno v inventáři. Délka pobytu ve cvičném bytě se bude odvíjet od šikovnosti dítěte a plnění bodů ŠVP, nejméně však tři měsíce. Jeho prodloužení či zkrácení bude každý měsíc projednáváno na schůzi pedagogické rady, stejně jako navržení dalšího potenciálního ubytovaného. Tímto způsobem se ve cvičném bytě vystřídají vhodné děti dané věkové kategorie. Schůzky kroužku se budou konat dvakrát v měsíci dle přítomnosti dětí. Komunikace s ubytovanými bude probíhat v rámci potřeby kdykoliv.

Organizační formy výchovně vzdělávací práce:

Skupinová práce – ve smyslu komunikace obou ubytovaných jedinců při řešení společných problémů či problémových situací spojených s obýváním cvičného bytu.

Individuální práce – činnosti zaměřené na konkrétní potřeby a rizikové oblasti každého dítěte.

Společná práce vychovatele a vychovávaných – vychovatel působí jako vzor. Poskytuje dítěti správný náhled na danou situaci, seznamuje jej s obvyklými postupy jednání a podává zpětnou vazbu.

Problémové situace a jejich správné řešení – stěžejní forma přípravy na samostatný život. Dítě s vychovatelem konzultuje situace, v nichž si neví rady. Vychovatel na modelové situaci představí dítěti jeho možnosti a snaží se ho motivovat, aby dospělo svépomocí ke správnému řešení.

Výchovně vzdělávací metody:

Metoda příkladu, vzoru.

Cíl: Jedinec ztotožněný se svým vzorem (vychovatelem – člověkem s praktickými znalostmi ze života)

Metoda kladení požadavku

Cíl: Jedinec s vnitřně přijatým požadavkem a uvědomující si význam požadavku

Jedinec důvěřující svému vychovateli, jedinec, který přijímá argumenty a řídí se jimi, jedinec pozitivně motivovaný k samostatnosti.

Metoda povzbuzování

Cíl: Jedinec motivovaný vnějšími podněty, a tím povzbuzený k následnému pokračování v dané činnosti.

Metoda potlačování

Cíl: Jedinec, který je prostřednictvím striktního odmítání „špatných“ názorů a postojů nasměrován k „ideálnímu“ hodnotovému žebříčku.

Metoda pozorování a komentování

Cíl: Jedinec, který je schopný vnímat okolní svět a prakticky aplikovat poznatky.

Metoda rituálu

Cíl: Jedinec naladěný na atmosféru sounáležitosti a výjimečnosti daného okamžiku.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení – jedinec si uvědomuje důležitost vzdělání v životě, má k němu pozitivní vztah, dokáže posoudit vlastní pokrok a překážky, naplánovat zdokonalení učení a zhodnotit a diskutovat o svých výsledcích.

Kompetence k řešení problémů – jedinec dokáže definovat konkrétní problém a najít paralely současných událostí v historii, dokáže si poradit s jeho vyřešením svépomocí anebo dokáže vyhledat pomoc

Kompetence komunikativní – jedinec se dokáže vyjadřovat a komunikovat na odborné úrovni, dokáže zvolit vhodný typ komunikace dle prostředí

Kompetence sociální a personální – jedinec přijímá zodpovědnost za své chování, názory a postoje. Respektuje jiné vyznání a kultury. Váží si činnosti druhých a jejich názorů.

7.6.10 Kroužek pečení – vede Mgr. Šárka Zabaníková**Stručná charakteristika:**

Kroužku pečení se mohou zúčastnit všechna děvčata a chlapci v DD. Náplní kroužku pečení je osvojit si základy pečení, naučit se samostatně pracovat s recepty a používat je v praxi. O přesném termínu kroužku jsou ostatní vychovatelé i děti předem informováni, i tom co se bude péct. Náplň kroužku odpovídá věkové skladbě dětí (starší děti náročnější cukrářské výrobky, mladší děti pečení hrou). Starší, zkušenější a manuálně zručnější děti pracují ve skupině s mladšími tak, že celková činnost připomíná rodinnou atmosféru. Děti postupně získávají potřebné praktické dovednosti, učí se základům zpracování surovin, zacházení s kuchyňskými pomůckami, mytí, utírání a uklízení nádobí, obsluhu spotřebičů. Seznamují se s přípravou jednoduchých pečených moučníků i nepečených sladkostí, zdobení dortů, řezů. V činnosti kroužku se odráží i sezónní práce v kuchyni a lidové zvyky a tradice v období svátků např. (pečení vánočního cukroví a perníčků, pečení velikonočního beránka, barvení vajec atd.)

Organizační formy výchovně vzdělávací práce:

Skupinová - nácviky jednoduchých postupů práce, demonstrace, přednáška

Individuální - samostatná práce s vychovatelem

Výchovné metody a výchovně vzdělávací cíle:

Metoda příkladu, vzoru

cíl: jedinec vnitřně ztotožněný se vzorem.

Metoda kladení požadavku

cíl: jedinec s vnitřně přijatým požadavkem, jedinec uvědomující si význam požadavku.

Metoda povzbuzování (stimulace)

cíl: dlouhodobě, postupně motivovaný, úspěšný jedinec.

Osvojení technologických postupů při přípravě pokrmů, znalosti z oblasti skladování a zpracování potravin, dodržování odpovídajícího společenského chování při stolování a podávání, zvládnutí správného stolování, využívání získaných poznatků v praktickém životě, dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- praktickými ukázkami a vlastním přístupem vedeme děti ke kritickým postojům, k využívání dříve nabytých vědomostí a dovedností a k hledání vlastních postupů.
- vhodným výběrem témat umožňujeme dětem pracovat s odbornou literaturou, pracovat podle technologických postupů a dalších dostupných materiálů.

Kompetence k řešení problémů

- na modelových příkladech vedeme děti ke správnému vyhodnocení úkolu a následně k správnému řešení pracovního úkolu.

Kompetence komunikativní

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme děti naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení.
- vytvářením modelových situací učíme děti rozumět a správně používat technické informace, technologický postup, návody, obrazový materiál.

Kompetence sociální a personální

- utvářením příjemné atmosféry v týmu vedeme děti k účinné a bezkonfliktní spolupráci ve skupině, spolupráci při řešení problémů, uvědomování si své úlohy ve skupině, příspěvkům k diskuzi a respektování názorů jiných, učení se věcně argumentovat.

Kompetence pracovní

- soustavným procvičováním vedeme děti k zvládnutí základních pracovních dovedností a technologických postupů.

- dodržováním dohodnutých pravidel chování učíme děti bezpečně a účinně používat nástroje, vybavení a materiály.
- praktickými a teoretickými ukázkami učíme děti vhodně zvolit materiály, vybrat a používat správné pracovní nástroje, pomůcky a technické vybavení podle druhu vykonávané činnosti.
- prezentací vlastní práce vedeme děti ke kontrole a hodnocení kvality své vykonané činnosti.
- vhodnými formami práce učíme děti nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí.
- dodržováním hygienických a bezpečnostních předpisů vedeme děti k dodržování osobní hygieny a hygieny práce v průběhu pracovních činností.

7.6.11 Kroužek cyklistiky – vede Mgr. Jitka Valentová

Stručná charakteristika:

Cyklistický kroužek je určen pro všechny děti v DD, v závislosti na počasí, především v období jara a léta. Kroužek nenabízí jenom samotnou jízdu na kole terénem či po silnici, ale pro ty nejmenší děti i základní výuku jízdy na kole. S menšími dětmi jezdíme zpočátku jen po blízkém okolí, s dětmi které si již osvojily jízdu na kole, podnikáme krátké i delší výlety. Poznáváme společně nová místa a přírodu kolem, děti se učí zásadám silničního provozu. Kromě toho se děti učí spolu plánovat trasu, orientovat se v mapě a také zajišťovat dobrý technický stav kola (čištění, výměna či lepení duše, nahazení řetězu, nafouknutí kola...). Před každou jízdou jsou děti seznámeny se zásadami jízdy na silnici, jsou poučeny o bezpečnosti, je jim sdělen systém řazení. Po příjezdu do DD vychovatel zhodnotí chování dětí, jejich aktivitu a dovednosti. V období nevhodném pro cyklistiku je kroužek zaměřen na turistiku a zimní sporty.

Organizační formy výchovně vzdělávací práce:

Skupinová

- společné výlety na kolech,
- složení skupiny se mění,
- skupina musí fungovat jako celek, hlavně při pohybu na silnici,
- jednotliví členové na sebe působí, starší děti pomáhají těm mladším, jejich správné chování je příkladem pro mladší a méně zkušenější

Individuální

- názorná ukázka, vysvětlení
- informace o řazení při jízdě
- zhodnocení aktivity (pochvala, ocenění...)

Výchovné metody a výchovně vzdělávací cíle:

Metoda přesvědčování

Cíl: Jedinec, který má osvojenou techniku jízdy na kole, pravidla silničního provozu , dokáže rozumět požadavkům vychovatele a je motivovaný k činnosti.

Metoda cvičení

Cíl: Jedinec, který umí reagovat na nové situace, učit se dalším dovednostem.

Metoda příkladu

Cíl: Jedinec, který má kladný vztah k vychovateli a dokáže se ztotožnit z jeho vzorem.

Metoda hodnocení (odměny a trestu)

Cíl: Povzbuzení nebo potlačení žádoucího či nežádoucího chování

Metoda kladení požadavků

Cíl: Zvnitřnění jedince s požadavkem vychovatele

Metoda skupinové výchovy

Cíl: Fungující skupina motivovaná společným cílem

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení- pochopení a aktivní používání základních pravidel silničního provozu, dobrá orientace v mapě a v terénu podle značení

Kompetence k řešení problému- umět správně reagovat při drobných poranění, při závadě na kole během cesty, při zabloudění

Kompetence komunikativní- schopnost domluvit se ve skupině, umět se zeptat lidí na cestu

Kompetence sociální a personální- spolupracovat ve skupině, vyměňovat si zkušenosti, podílet se s vychovatelem na plánu cesty

Kompetence občanské- aktivní zapojení do sportovní aktivity, pochopení pravidel silničního provozu (práva a povinnosti občana)

7.6.12 Environmentální kroužek – vede Mgr. Tereza Fiurášková**Stručná charakteristika:**

Environmentální kroužek se zaměřuje především na zvyšování povědomí dětí o ochraně přírody, a nabádá je k ekologicky šetrnému chování k přírodnímu bohatství. Jsou organizovány různé výlety do přírody, kde děti poznávají druhovou rozmanitost různých ekosystémů, principy fungování přírody a její ovlivňování člověkem. Výlety jsou zaměřeny také na turistiku a rozvoj estetického citění u dětí, včetně utváření si jejich pozitivního vztahu k přírodě. Děti se dozvídají, jak mohou sami přispět ke zlepšení našeho životního prostředí v každodenním životě a mohou také sami navrhnout témata, která je v tomto směru zajímají. Kromě výletů do přírody jsou organizovány také zajímavé exkurze s ekologickou a přírodovědnou tematikou. Snahou kroužku je také vyzkoušení si s dětmi některé dovedností v praxi, např. schopnost orientace v terénu, poznávání přírodnin, pozorování rostlin a živočichů, odlévání stop apod.

Organizační formy výchovně vzdělávací práce:

Individuální

- zaměření se na konkrétní téma, které jednotlivce zajímá
- porozumění a podpora jedince v jeho rozvoji o určitou oblast.

Skupinová

- společné výlety
- exkurze
- povídání si o daných tématech
- názorné ukázky
- práce v terénu
- orientace v terénu

Výchovné metody a výchovně vzdělávací cíle:

Metoda příkladu, vzoru

Cíl: Jedinec vnitřně ztotožněný se vzorem (vychovatel – člověkem s kladným vztahem k přírodě).

Metoda kladení požadavku

Cíl: Jedinec, který si uvědomuje význam požadavku a je s ním vnitřně ztotožněn.

Metoda povzbuzování

Cíl: Jedinec, který je motivován, je úspěšný.

Metoda vysvětlování a přesvědčování

Cíl: Jedinec, který chápe zákonitosti a vztahy v přírodě, přijímá argumenty, dokáže je zdůvodňovat, chová se uvědoměle.

Metoda pozorování a komentování

Cíl: Jedinec, který je schopný vnímat okolní svět a prakticky aplikovat poznatky.

Metoda potlačování

Cíl: Jedinec, který rozeznává negativní postoje a je směřován ke správným hodnotám.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení – dává si do souvislostí své poznatky o přírodě, propojuje je s běžným životem, utváří si komplexnější pohled na danou problematiku.

Kompetence k řešení problémů – vnímá problémy v ochraně přírody, zamýšlí se o příčinách, hledá vhodné způsoby řešení a využívá je v praxi, kriticky myslí, uvědomuje si zodpovědnost za svá jednání.

Kompetence komunikativní – debatuje o svých názorech a postojích k přírodě, formuluje své myšlenky, zajímá se o nové poznatky, dokáže přijmout názor ostatních, projevuje vzájemnou toleranci a respekt k druhým.

Kompetence sociální a personální – je veden ke vzájemné spolupráci při společných aktivitách, k jednání k vlastní zodpovědnosti, pomoci druhému.

Kompetence občanské – utváří si pozitivní vztah k přírodě a ochraně životního prostředí, aktivně se zapojuje do aktivit, chápe a respektuje pravidla chování v přírodě.

Kompetence pracovní – respektuje pravidla práce v týmu, dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví a ochrany životního prostředí.

7.6.13 Sportovní hry pro dívky – vede Bc. Eva Janíčková – kroužek je pozastaven pro nepřítomnost vychovatelky

Stručná charakteristika:

Tato zájmová činnost je zaměřena na udržování fyzické kondice děvčat formou návštěvy posilovny v suterénu DD či skupinových her na hřišti DD. Děvčata jsou motivovány ke zdravému životnímu stylu, od kvalitní stravy až po pravidelné cvičení. Součástí každých her je poučení dívek o bezpečnosti a vyhodnocení sportovních her po jejich skončení.

Organizační formy výchovně vzdělávací práce:

Hromadná – při kolektivních míčových hrách sestavování družstev, jejich organizace.

Individuální – při posilování či individuálním cvičení jednotlivce. Názorné předvedení cviku, sportovního úkonu, pomoc při jeho provedení a závěrečné zhodnocení. Motivace a podpora jedince ve zdokonalování a posílení jeho sebevědomí.

Výchovné metody a výchovně vzdělávací cíle:

Metoda vzoru

cíl: jedinec se ztotožňuje se vzorem (vychovatel)

Metoda kladení požadavku

Cíl: jedinec chápe význam požadavku

Metoda povzbuzování

Cíl: jedinec je systematicky dlouhodobě motivován ke sportovnímu výkonu

Metoda soutěže

Cíl: jedinec je podporován k ambicím být v dané aktivitě lepší než soupeři za jasně daných pravidel

Metoda kooperace

Cíl: skupinová sounáležitost

Klíčové kompetence:

Kompetence k řešení problémů – jedinec je schopný vyřešit sportovní situaci na základě předešlé zkušenosti.

Kompetence komunikativní – schopnost jedince se domluvit v kolektivu, dohodnout se na strategii, průběhu či cíli.

Kompetence sociální a personální – jedinec dodržuje zásady sportovního chování, spolupracuje a pomáhá spoluhráčům.

Kompetence občanské - pozitivní vztah k aktivnímu sportování a sportu, sportovním informacím, ke zdravému životnímu stylu, smysluplnému trávení volného času.

7.6.14 Turistický kroužek – vede Mgr. Pavlína Schneiderková

Stručná charakteristika:

Kroužek je určen pro všechny kluky i holky. Náplní je poznávání našeho města, okolních obcí, ale především hor a krás naší vlasti. Děti se seznamují s přírodou, ve které hrají hry. Nedílnou součástí je poznávání map a turistických značek, zlepšení orientace v prostoru. Pohybem děti rozvíjí a upevňují svou tělesnou zdatnost. Cílem je mimo jiné i utváření a rozvíjení kladných vlastností (aktivita, houževnatost, vytrvalost, obětavost...), podporovat fyzickou pohodu, naučit dítě tomu, aby se pohyb stal nedílnou součástí jeho života. Před každým výletem (výstupem, procházkou) jsou děti poučeny o bezpečnosti. Po příchodu zpět do DD vychovatel zhodnotí jejich chování, aktivitu a dovednosti.

Organizační formy výchovně vzdělávací práce:

Skupinová

- společné výlety,
- složení skupiny se mění,
- skupina musí fungovat jako celek,
- jednotliví členové na sebe působí, starší děti pomáhají těm mladším, jejich správné chování je příkladem pro mladší a méně zkušenější

Individuální

- zhodnocení aktivity (pochvala, ocenění...)

Výchovné metody a výchovně vzdělávací cíle:

Metoda přesvědčování

Cíl: Jedinec, který dokáže rozumět požadavkům vychovatele a je motivovaný k činnosti.

Metoda cvičení

Cíl: Jedinec, který umí reagovat na nové situace, učit se dalším dovednostem.

Metoda příkladu

Cíl: Jedinec, který má kladný vztah k vychovateli a dokáže se ztotožnit s jeho vzorem.

Metoda hodnocení (odměny a trestu)

Cíl: Povzbuzení nebo potlačení žádoucího či nežádoucího chování

Metoda kladení požadavků

Cíl: Zvnitřnění jedince s požadavkem vychovatele

Metoda skupinové výchovy

Cíl: Fungující skupina motivovaná společným cílem

Metoda pozorování

Cíl: Jedinec, který je schopný vnímat okolní svět a prakticky aplikovat poznatky

Klíčové kompetence:**Kompetence k učení**

- pochopení a aktivní používání turistických pomůcek, dobrá orientace v mapě a v terénu podle značení

Kompetence k řešení problému

- umět správně reagovat při drobných poranění, při zabloudění

Kompetence komunikativní

- schopnost domluvit se ve skupině, umět se zeptat lidí na cestu

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat ve skupině, vyměňovat si zkušenosti, podílet se s vychovatelem na plánu cesty

Kompetence občanské

- aktivní zapojení do sportovní činnosti

7.7 EXTERNÍ KROUŽKY ORGANIZOVANÉ MIMO DĚTSKÝ DOMOV

Dětský domov dlouhodobě spolupracuje s organizacemi, které pořádají volnočasové aktivity, a to jak ve městě Nový Jičín, tak i v jeho přilehlých částech. Především podporujeme děti v kontaktech s kamarády, které znají ze svých tříd. S těmito pak vyjíždějí mimo DD na organizované pobyty, ať již víkendové nebo dlouhodobé, např. v období letních prázdnin. Děti učíme nejen vhodně si kroužek zvolit, ale především se mu dlouhodobě věnovat.

- Středisko volného času SVČ Fokus Nový Jičín (Elektro kroužek, Nerf, Larp, Tanec, YOUTUBE)
- PKNJ Plavecký klub Nový Jičín
- Laguna Nový Jičín – Plavecká škola
- SKAUTSKÝ ODDÍL PAGODA Nový Jičín
- TJ Nový Jičín, Životice, Žilina, Jeseník nad Odrou, Hostašovice - oddíl kopané
- Oddíl florbalu
- Oddíl zápasu
- Oddíl házené
- ZUŠ NJ – Základní umělecká škola – tanec
- Jezdecký oddíl Pod Puntíkem

8. OPATŘENÍ VE VÝCHOVĚ A JEJICH NÁLEŽITOSTI

Opatření ve výchově jsou zaznamenávána v „SYSTÉMU EVIX“, po schválení ředitelem jsou založena do osobního spisu dítěte. K zápisu o výchovném opatření se dítě smí písemně vyjádřit, podepisuje jej. Dítě může své vyjádření k opatření ve výchově předat nebo přednést osobně přímo řediteli DD.

V případě, že dítě není schopno vytvořit zápis vlastní rukou, může požádat o pomoc zaměstnance DD, kterému důvěřuje nebo se obrátí přímo na ředitele DD. V tomto případě sepiše zápis zaměstnanec, na kterého se dítě obrátilo. Tento zaměstnanec pak předá zápis řediteli k vyjádření a ke schválení. Vychovatel, jenž opatření ve výchově navrhuje, předá zápis řediteli k vyjádření a ke schválení. Výchovné opatření čísujeme následovně – pořadové číslo v příslušném školním roce (př. 1/2022/2023, 2/2022/2023, atd.).

Zápis opatření ve výchově obsahuje

- a) návrh konkrétního opatření ve výchově
- b) zdůvodnění navrhovaného opatření ve výchově s podpisem navrhovatele (případně s vyjádřením a podpisy ostatních kmenových vychovatelů)
- c) vyjádření dítěte k návrhu opatření ve výchově s jeho podpisem (případně podpisem svědka)
- d) vyjádření zástupce ředitele případně jiného odborného pracovníka (pokud je vyžádáno)
- e) návrh realizace opatření ve výchově
- f) vyjádření dítěte ke konečnému znění opatření ve výchově
- g) a podpis dítěte (případně svědka) stvrzující jeho seznámení s opatřením ve výchově
- h) datum založení do spisu „Opatření ve výchově“ a podpis vychovatele

8.1. Opatření ve výchově dle § 2 1(dle zákona 109/2002 Sb.)

(1) Za prokázané porušení povinností vymezených tímto zákonem může být dítěti

- a) odňata výhoda udělená podle odstavce 3,
- b) sníženo kapesné v rozsahu stanoveném tímto zákonem,
- c) s nařízenou ústavní výchovou omezeno nebo zakázáno trávení volného času mimo zařízení v rozsahu stanoveném vnitřním řádem,
- d) odňata možnost účastnit se atraktivní činnosti či akce,
- e) s nařízenou ústavní výchovou zakázány návštěvy, s výjimkou návštěv osob odpovědných za výchovu, osob blízkých 10) a oprávněných zaměstnanců orgánů sociálně-právní ochrany dětí, a to na dobu nejdéle 30 dnů v období následujících 3 měsíců.

(2) Opatření podle odstavce 1 lze ukládat podmíněně se zkušební dobou až na 3 měsíce.

(3) Za příkladné úsilí a výsledky při plnění povinností nebo za příkladný čin může být dítěti

- a) prominuto předchozí opatření podle odstavce 1,
- b) udělena věcná nebo finanční odměna,
- c) zvýšeno kapesné v rozsahu stanoveném tímto zákonem,
- d) povolena mimořádná návštěva kulturního zařízení, mimořádná vycházka, mimořádná návštěva nebo přiznána jiná osobní výhoda

(4) Opatření přijatá podle odstavců (1) až (3) jsou zaznamenávána do osobního spisu dítěte. Organizační podrobnosti upraví vnitřní řád.

9. EVALUACE

ŠVP DD Nový Jičín je koncepčním materiálem vycházejícím z práce všech zaměstnanců DD. Pedagogičtí pracovníci, kteří se přímo účastní edukačního procesu, pak musejí být schopni tzv. interní evaluace:

- **Individuální** – každý pedagogický pracovník průběžně hodnotí vlastní pedagogicko-výchovnou práci, snaží se o sebereflexi své činnosti a vyhodnocení pedagogicko-výchovného procesu.
- **Týmové** – kolektiv pedagogických pracovníků hodnotí svou činnost i činnost ostatních vzhledem k vytyčeným cílům. Na základě sebereflexe i vzájemných konzultací navrhuji společně postup pro další období, nebo navrhuji úpravy ŠVP.
- **Vedení** - prostřednictvím pozorování, hospitací, kontrol edukačního procesu vedení zjišťuje a vyhodnocuje, jak jsou naplňovány a splněny vytyčené cíle a jak tedy v konečném obraze DD plní své poslání.

Vnějšími evaluačními procesy pak rozumíme procesy spojené se zpětnou vazbou ze získaných informací od dětí, jejich učitelů, kurátorů, zákonných zástupců, kontrol zřizovatele a ČŠI.

Časové pojetí evaluace

Vyhodnocení každodenní pedagogicko-výchovné činnosti je součástí dokumentace v denních hlášeních programu EVIX. Supervize a vyhodnocení edukační činnosti v rodinné skupině je prováděno pravidelně 1x týdně. Supervize a vyhodnocení edukačních činností a činností aktivizačních je prováděno pravidelně na konci zimního a letního školního období. Komplexní hodnocení edukační činnosti DD podle ŠVP je prováděno pravidelně 1x ročně na konci školního roku se zpracováním závěrečné zprávy. Na základě této evaluační zprávy budou prováděny případné změny a úpravy ŠVP.

10. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Školní vzdělávací program (ŠVP) je veřejným dokumentem, který je umístěn na webových stránkách (www.ddnj.cz) a před prostorami kanceláře sociálního pracovníka, rovněž je na veřejné nástěnce systému EVIX. Do ŠVP může každý nahlížet a pořizovat si z něj opisy a výpisy. Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím tím není dotčeno. Zákonní zástupci jsou o vydání ŠVP informováni prostřednictvím webových stránek dětského domova, upozorněním při nejbližší návštěvě v dětském domově.

V Novém Jičíně dne 1. 9. 2023

Mgr. Michal Pokorný
ředitel